

Llobregós

informatiu

NÚM 14 - OCTUBRE - NOVEMBRE 2005

**Parcs eòlics
dins de casa**

**Congrés
del món rural**

**El castell
d'Enfesta**

Núm 14 - octubre - novembre 2005
Revista bimestral d'informació i opinió

EDITA:
Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà.
Convent de Sant Antoni
c/ Convent, s/n
25750 TORÀ
Tel. 670 050 347

Subscripcions i publicitat:
Rosa M. Santamaria 973 473 253

CONSELL DE REDACCIÓ:
Antònia Balaguer, Albert Brau, Ramon Fitó, Maria Garganté, Fermí Manteca, Ferran Miquel, Maria Morros, Ramon Palou, Imma Raluy, Daniel Vidal
Coordina: Xavier Sunyer

COL-LABORADORS HABITUALS
Roger Besora, Anna Farguell, Montse Graells, Noemí Mases, Marta Miramunt, Xavi Moreno, Montse Oliva, Sílvia Porta, Ramon Santesmasses, Montse Torné, Montse Vives.

COL-LABOREN EN AQUEST NÚMERO
Maribel Alegre, Jordi Cases, Carles Llongueras, Albert Mercadal, Jaume Morron, Toni Padullés, Marta Santaulària, Josep Maria Solà, Modest Vila.

Disseny i maquetació: Fermí Manteca
Correcció lingüística: Marta Bagà i Dani Vidal

Subscripció anual: 10,00 Euros
A l'estranger: consultar preus
Número solt: 2,00 Euros
Dipòsit legal: L -798-2003
Impressió: Impremta Barnola (Guissona)
Tiratge: 700 exemplars

Aquest número està imprès en paper ecològic, elaborat sense clor

<http://www.llobregos.info>
correu-e: info@llobregos.info

(≡) **ACPC** Membre de l'Associació
Associació Catalana de la Premsa
de la Premsa Comarcal

és una publicació bimestral. Hi pot participar i/o col·laborar tothom que ho desitgi. El Consell de Redacció no subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles, que en són els responsables. La Redacció manifesta que no està obligada a acceptar totes i cadascuna de les col·laboracions rebudes.

Portada: Els parcs eòlics estan a punt d'arribar a casa nostra.

Contingut

11
Congrés del Món Rural

25
La dansa de Sant Gil

27
Els ratpenats

42
Caminades de tardor

50
Les cuineres del Llobregós

53
Equip federat de bàsquet

3	Editorial
5	Noticiari
11	... de la Vall
20	Senderisme
23	Topònims
27	Natura a la Vall
30	Patrimoni a la Vall
35	La salut
36	El ventilador
39	Opinions
43	Agenda
44	El temps
45	Passatemps
46	Des del balcó
49	Llibres
50	La nostra cuina
51	Esports

... i a més, suplement de regal:
El Còmic de la Premsa Comarcal

Editorial

Aquest número us arriba passats els mesos d'estiu, període durant el qual els pobles de la Vall canvien la seva fisonomia habitual i s'omplen d'activitats d'allò més diverses: festes majors, representacions teatrals, música, campionats de futbol sala... tal com recull la revista que ara teniu a les mans.

Com a temes més destacats hi trobareu l'entrevista amb Josep M. Besora, director del Congrés del Món Rural, i diferents opinions respecte de la necessitat dels parcs eòlics al nostre territori.

Aquests dos temes, a més de ser d'actualitat, incidiran de manera ben directa en el futur desenvolupament de la Vall del Llobregós, sobretot si s'acaben implantant nous parcs eòlics que actualment estan en fase de projecte.

És en aquest sentit que hem recollit opinions, creiem que, representatives dels àmbits més implicats i qualificats: tècnics, ecologistes, opositors...

A partir d'aquí ens agradaria fomentar, entre els lectors i els veïns de la Vall en general, la reflexió i el debat entorn d'aquests aspectes. Seria bo que, per difícil que us pugui semblar, es fes un exercici d'autocrítica deixant de banda els interessos individuals i imminents de cadascú per reflexionar què més ens convé en benefici del nostre poble o territori.

Aquest extrem, tal com es planteja en la secció "El Ventilador", es podria fer extensible en altres debats: plans d'ordenació urbanística, col·laboració en les iniciatives d'àmbit local...

Finalment, en l'afany d'anar millorant i oferir una revista de cada vegada més qualitat dins de les nostres possibilitats, en aquest número trobareu vuit pàgines en color, quatre més que en els exemplars anteriors. El preu de venda, però, no ha augmentat; volem agrair d'aquesta manera la vostra confiança, que va en augment en cada número que surt al carrer.

www.llobregos.info

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

**COOPERATIVA
D'ARTESA**

TORÀ tel. 973 473 152

Agrobotiga: vins, olis, caves ...

Adobs, fitosanitaris

Cereals

Llavors

Pinsos

Lubricants

Jardineria

Productes de neteja

bar-restaurant

**LA CASA DEL
PA I LA COCA**

can pep

PAU VENDRELL FITÓ

ctra. d'igualada - principat d'andorra
telèfon 93 869 30 38

castellfollit de riubregós
(barcelona)

Enriqueta
perruqueria unisex
perfumeria
C/ Vall, 2 - Tel. 973 47 31 57 -TORÀ (Lleida)

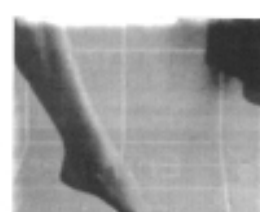

**FLECA
PASTISSERIA**
PERETÓ
Major, 2
Tel. 973 476 018
SANAÜJA
Ctra. de Lleida, 1
Tel. 973 460 458
PONTS

Restaurant - Bar
Cal Bosch
Tel. 973 47 32 12 - 25287 Ardevol de Pins (Solsonès)
Els dilluns tanquem, excepte els festius

JOSEP ALARCON BERNAL
FONTANERIA, CALEFACCIÓ
I AIRE CONDICIONAT

EL CONFORT
La calefacció de terra amb aigua, irradija el calor d'una forma natural, de baix a dalt, raó per la qual es considera com la calefacció ideal, permetent un màxim confort i benestar.
C/ Eras, 15 • Tel. 973 47 32 67 • 25750 TORÀ

Restaurant Rural Cal Gou

Sant Serni

cuina casolana
obert caps de setmana
tel. 973473405

La Generalitat subvencionarà tot el cost del nou parc de bombers de Torà

La Generalitat ha convocat recentment ajuts per a la concessió de subvencions adreçades a ajuntaments per a dotacions i inversions en infraestructures destinades a parcs de bombers voluntaris.

El responsable del parc de bombers a l'Ajuntament de Torà, Jaume Garrabou, ha manifestat a LLOBREGÓS INFORMATIU que "l'Ajuntament s'acollirà a aquesta convocatòria per demanar novament la construcció del nou parc de bombers".

Segons les bases d'aquesta convocatòria, el Departament d'Interior subvencionarà la totalitat del cost de l'obra. De confirmar-se aquest extrem el nou parc de bombers voluntaris no suposarà cap cost al poble de Torà ja que la Generalitat es farà càrrec de tota l'obra civil. Garrabou, tanmateix, ha matisat que "subvencionaran la totalitat del cost de l'obra sempre i quan es compleixi una sèrie de condicions i, evidentment, estem treballant perquè la Generalitat pagui el 100 % del nou i pendent parc de bombers de Torà."

El termini per a presentar les sol·licituds és de dos mesos. La concessió de les subvencions es faran públiques aproximadament a finals d'any, per tant la

primera pedra del nou parc podria col·locar-se a principis de 2006 i, de complir-se tots els terminis, podria ser operatiu l'estiu del 2008.

D'altra banda, l'Ajuntament de Torà ha sol·licitat una subvenció per a la compra de material de salvament i extinció d'incendis per un import de 7.000 euros. També es preveu renovar properament un altre camió de bombers més modern i equipat. *Xavier Sunyer*

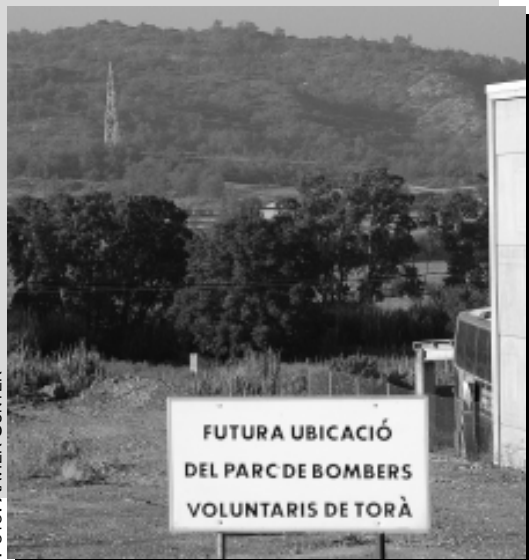

FOTO: XAVIER SUNYER

Jornades Europees del Patrimoni 2005

Amb motiu de les Jornades Europees del Patrimoni 2005, que se celebren els dies 30 de setembre, 1 i 2 d'octubre, Calonge de Segarra té previst fer una jornada de portes obertes a l'església de Sant Pere de l'Ars. Aquest acte es farà el diumenge 2 d'octubre a partir de les 11 del matí, actuarà de guia la cap de restauració Violant Bonet i a la 1 del migdia hi haurà un concert amb el TRIO STACATTO, format per David Andújar, Núria Bisbal i Jordi Marcè. *Ramon Fitó*

FOTO: XAVIER SUNYER

Portes obertes a Sant Pere d'Ars

Banda ampla a Calonge de Segarra

És evident que Catalunya necessita un nou Estatut que doni una injecció de poder a la Generalitat. Aquesta, avui, no és capaç ni de fer complir un contracte d'adjudicació de serveis a les empreses IBERBANDA i FLAX 10, que tenien el compromís de fer arribar la banda ampla per accedir a Internet a tot el territori rural on no arriba ni arribarà mai l'ADSL de Telefónica.

A Calonge de Segarra, ja cansats d'esperar aquest servei, han decidit tirar pel dret i han arribat a un acord amb l'empresa ASP-ENTER per fer arribar l'ADSL per un sistema d'ones de ràdio a tots els nuclis i masies que ho han sol·licitat. D'aquesta manera podran gaudir d'aquest servei que cada vegada es manifesta com a més essencial per a la comunicació de dades i serveis.

De moment s'ha començat per l'empresa Gres Català, l'Ajuntament, el barri de Dusfort i, a partir d'aquí, s'anirà estenent la xarxa per tot el municipi. *Ramon Fitó*

Festa Major de Sanaüja: un any de novetats

FOTO: MARIA GARGANTÉ

La Festa Major de Sanaüja d'aquest any es va celebrar entre els dies 8 i 11 de setembre, amb un programa força complet. A part de la programació de caràcter religiós, les sardanes i dels balls de tarda i nit -destaquem l'exitosa actuació dels Hotel Cochambre la nit del divendres-, hi ha determinats actes que ja són habituals de la nostra festa major: des del

Massanés-, i una sèrie d'exposicions: una de fotografies, l'exposició d'artesanía i antiguitats de l'associació ARCS (que també va organitzar la tradicional Tarda Musical) i els fotomuntatges d'Antoni Montroig sobre cases i balcons de flors de Sanaüja.

Cal també destacar, però, que la Festa Major d'enguany ha aportat força novetats: la primera va ser el fet d'introduir per primer cop el pregó per donar començament oficial a la festa i que va anar a càrrec dels grallers i geganters de Sanaüja.

L'acte estelar del divendres va ser l'Escala en Hi-Fi, amb la participació de nombrosos sanaüjencs que van interpretar èxits musicals d'abans i d'ara i que volia recuperar una tradició que havia estat molt arrelada a Sanaüja durant els anys 70 i 80. Una Festa Major, en definitiva, per a tots els gustos. *Maria Garganté*

FOTO: MARIA GARGANTÉ

sempre celebrat castell de focs d'artifici, fins a les trobades de puntaires i de gegants, que sempre omplen la plaça d'art i de color.

Aquest any també s'hi ha celebrat el concurs de pintura ràpida -amb un accésit al pintor local Àngel

Ivorra visita el retaule de Sant Dubte

El passat dia 8 de setembre, un grup de persones del municipi d'Ivorra es van desplaçar a Solsona per tal de visitar el retaule de Santa Maria a la catedral. Van poder admirar aquesta obra d'art del gòtic del segle XV dedicat a la Mare de Déu i amb escenes pròpies del prodigi del Sant Dubte.

Aquest retaule, exposat a la catedral de Solsona amb motiu de l'any de l'Eucaristia, serà traslladat a la parròquia d'Ivorra un cop finalitzi l'exposició a finals d'octubre.

Per altra part, també van visitar l'exposició d'art sacre amb motius eucarístics presidits pel tapís d'Ivorra que representa Jesús compartint el pa amb els pobres. Aprofitant que era la festa major de Solsona, molts van poder seguir els actes propis del dia, amb els gegants, les processons i els trabucaires. *Fermí Manteca*

FOTO: MONTSE MIQUEL

Tanca l'escola d'Ivorra

L'escola d'Ivorra ha tancat les portes. Després d'uns anys amb pocs alumnes, el departament d'Ensenyament de la Generalitat ha decidit clausurar el centre, a causa de la baixa demografia de la població.

De fet, el curs passat va tenir només 4 alumnes que aquest curs s'haurien convertit en dos, per la qual cosa ha estat inevitable el tancament de l'escola.

Durant les darreres setmanes, s'ha procedit a repartir el material per les diverses escoles de la ZER (Zona Escolar Rural), que comprèn Sanaüja, Biosca, Sant Ramon, Les Pallargues i Sant Antolí.

Per altra banda, l'Ajuntament ha de decidir la destinació del local que ha ocupat fins ara l'escola i l'antic habitatge del mestre. *Fermí Manteca*

FOTO: FERMÍ MANTECA

Final de curs i final d'escola

El nou polígon industrial de Torà, encallat?

L'Ajuntament de Torà va debatre, el passat 16 de setembre en un Ple ordinari, les al·legacions que havia presentat Jaume Garrabou el 29 de novembre de 2004, durant l'exposició pública del projecte del polígon industrial de la Carretera de Palouet.

En aquestes al·legacions demanava el canvi de classificació d'uns terrenys de la seva propietat. L'equip de govern de CiU, que va proposar al Ple resoldre positivament les al·legacions de Garrabou va votar a favor de la proposta, mentre que la CUP i INTO hi van votar en contra. Jaume Garrabou no va poder votar per ser part interessada. La proposta, que precisava de majoria absoluta per a ser aprovada, va quedar empatada a 4 vots i, en conseqüència, no va prosperar, quedant pendent de resoldre les al·legacions.

Josep Anton Vilalta, de la CUP, va votar en contra manifestant, però, que "*considerava legal la proposta de Garrabou*". Per la seva banda, Magí Coscollola es va oposar a les al·legacions en considerar que "*en aquest cas l'interès privat lesiona l'interès públic*", afegint que "*l'equip de govern de CiU paga, amb aquesta proposta, el vot de Garrabou a la moció de censura*". Per la seva part, Jaume Garrabou va replicar dient que "*tot i ser regidor, té els mateixos drets que la resta de ciutadans de Torà i que se sent víctima d'una venjança personal*".

En tot aquest afer, caldrà veure com afectarà tot plegat al desenvolupament del nou polígon industrial, projecte que fins ara ha estat paralitzat en espera de la resolució d'aquestes al·legacions.

Caminada popular de Castellfollit de Riubregós

El passat dia 12 d'agost es portà a terme la Caminada Popular de la Festa Major de Castellfollit de Riubregós. Aquesta activitat, adequada per a totes les edats, s'emmarcava dins dels actes esportius de les festes d'enguany.

A les 6 de la tarda els més de 50 participants es van anar reunint a la plaça Major del poble, des d'on començava la ruta. L'itinerari transcorria al llarg d'aproximadament 12 quilòmetres per una part del terme municipal de Castellfollit.

Donat el tret de sortida, des del centre del poble ens encaminàrem cap a la Font Nova i d'allí agafàrem un petit corriol que ens portaria fins al bell mig de la fàbrica dels Ciments Malland, al peu de l'Església de Marçà. A partir d'aquí passàrem pel costat de les masies de Cal Barquets, Cal Guinard, Castellanes fins arribar a Cal Quec i Cal Millàs on ens esperava un bon berenar per

a recuperar forces. I ja només ens quedava la tornada, passant pel camí de Cal Tiquet fins a la Vinya de l'Ombra - Els Pins per enllaçar amb el camí de la Font Nova tot tancant el circuit fins al poble. *Marta Santaulària*

FOTO: JORDI CASES CAMATS

Actes destacats de la Festa Major de Massoteres

El mal temps que va fer durant el cap de setmana del 20 i 21 d'agost va fer disminuir la participació en les activitats programades. Tot i això només es va veure afectat el partit de futbol sala de dissabte a la tarda, suspès per la pluja; en canvi la resta d'actes es van poder desenvolupar amb normalitat.

La canalla van ser els que més van poder gaudir de la festa, sobretot en els jocs de cucanya i el bany d'escuma de dissabte al matí i en la cercavila i espectacle d'animació a càrrec del grup El Singlot, dissabte a la tarda.

També fou un èxit la segona tirada de bitlles, a la qual van prendre part 45 tiradors. El vencedor va ser Flavià Puig (del Club de Bitlles Palou) i el millor tirador local fou Tomàs Sánchez.

Durant el cap de setmana es va poder visitar l'exposició d'eines i oficis en miniatura fets per Miquel Olivart, de Ponts, que vol retre homenatge als oficis antics. Tothom que hi va assistir va destacar la precisió i fidelitat de les reproduccions, que alhora represen-

ten el testimoni d'unes eines que actualment estan en desús substituïdes per la mecanització del camp i la resta d'oficis tradicionals.

Els pobles de Palouet i Talteüll també van celebrar la seva Festa Major el 23-24 de juliol i 14-15 d'agost, respectivament. Durant aquests dies es converteixen en punt de trobada dels veïns actuals amb els antics i amb gent dels pobles de la rodalia.

D'altra banda, dissabte 30 de juliol, a Massoteres es va fer el tradicional Sopar del Segar. Durant la vetllada es va retre homenatge a Elvira Trullols i Tomàs Viver pels seus 50 anys de matrimoni. *Dani Vidal*

Sanaüja a la televisió de Lleida

El 30 d'agost TV Lleida va crear molta expectació a l'entorn lúdic de les piscines de Sanaüja en venir a gravar el seu programa *Les piscines de les comarques de Lleida*.

Els presentadors d'aquest espai televisiu, que va ser transmès el dijous dia 1 de setembre, van

fer disfrutar la mainada del poble amb les seves propostes de jocs, curses, cançons, balls i acudits. El motiu dels patrocinadors del programa era promocionar la fruita de les nostres terres i el lema turístic *Ara Lleida*. Els nens i nenes van participar amb entusiasme i no es van voler perdre l'oportunitat de poder sortir

a la tele i fer una bona publicitat de Sanaüja. La Diputació de Lleida va obsequiar-los amb pilotes d'aigua, gorres i samarretes. I per a tots els assistents a la gravació hi va haver també xocolata desfeta que va fer llepar-se els dits a petits i grans. *Imma Raluy*

FOTO: XAVIER SUNYER

SERVEI DE GASOIL A DOMICILI

TALLER DE REPARACIONS DE VEHICLES

TALLER AGRÍCOLA NOGUEROLA

Ctra. de Torà, s/n
Ardèvol de Pinós

Telèfon:

973 47 35 84

Pinzellades de la Festa Major de Castellfollit

FOTO: JORDI CASES CAMATS

La joia del repic de campanes... inici de la festa. L'encertat pregó del Sr. Joan Vilamú i Lladó en el qual queda reflectida la seva bonhomia i amor al poble: en Joan va enaltir el patrimoni natural, artístic i cultural del poble i, sobretot, la concòrdia entre les persones petites, joves i grans.

Els records de l'exposició de fotografies de Joan Blancafort i Mercè Farrarons i el sentiment, llum i color de les pintures d'Anna Freixas i Eva Sáiz. El sorollós rock, la novetat del concurs de bitlles, l'animada cercavila, els balls, les sardanes, l'alegria de l'animació infantil, l'esportivitat del Triangular de Futbol Sala entre els equips CFS Castellfollit de Riubregós, CFS Ardèvol i CFS Sant Guim de Freixenet amb la victòria de l'equip local. El tennis, el torneig de tennis taula.

Les tradicionals misses a la Parròquia i al Priorat de Santa Maria, l'entranyable futbol casats-solters. El teatre, quina sorpresa! L'emotivitat dels concerts al Priorat de Santa Maria, la unió en el sopar de germanor

i, per damunt de tot, la bona disposició de les persones que amb la seva col·laboració i participació han fet possible la festa. *Maria Morros*

Concert de cant líric i piano al Priorat de Santa Maria de Castellfollit de Riubregós

El dia de la Mare de Déu d'Agost es va celebrar al Priorat de Santa Maria el Concert de Cant Líric i Piano. Tres components de la família Esteve Madrid (tenor i barítons) i el pianista Stanislav Angelov van obsequiar el públic assistent amb un repertori de cançó catalana popular i d'autor i sarsuela.

L'acte va ser excepcional i d'una gran qualitat. El records, les emocions i les alegries van aflorar especialment en temes tan apreciats com ara: El Cant dels Ocells, La Moreneta, El Saltiró de la Cardina, Pel teu Amor (Rosó), La Mare, Paraules d'Amor...

El concert va finalitzar amb el Cant dels Segadors i en aquest moment tot el públic dempeus i els concertistes es van fusionar en una sola veu. *Maria Morros*

Trobada a Sanaüja de la Penya Blanc-i-blava de Ponts i comarca

Un gran nombre d'aficionats i simpatitzants del Reial Club Esportiu Espanyol assistiren a la festa del 15è aniversari de la Penya Blanc-i-blava de Ponts i Comarca, que es va celebrar a Sanaüja el passat 18 de juny.

Es va aprofitar l'ocasió per a celebrar principalment la bona temporada efectuada per l'Espanyol durant el passat campionat, en què va passar de lluitar per no descendir de categoria fins a jugar la UEFA, mentre que de la Champions va quedar únicament a un gol.

L'acte va ser presidit pel Sr. Vicens Nos i Jaume Martínez, que van proposar celebrar una trobada de penyes i simpatitzants de les Terres de Ponent cap a la tardor, on assistiria el president del club per tal d'incentivar i recolzar l'esperit blanc-i-blau lleidatà. *Modest Vila*

MTM ADVOCATS
Dret de família - mercantil - successions

Ens desplaçem on et vagi millor
93 869 98 20

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

AUTOCARS
Prats Serrat

Ramon Prats Serrat

TRANSPORT ESCOLAR
SERVEIS NACIONALS I INTERNACIONALS
GRUPS PARTICULARS

Ctra. de Calaf, nau 2
25750 - TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 590
Fax 973 473 807

Hostal de Pinós

973 473 062

*Plaça del Santuari, sn
25287 Pinós*

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ
BANY I COMPLEMENTS

JORDI VILAR, S.L.

Ctra. Manresa, km. 50 - 25280 SOLSONA
Tel. 973 47 2077 - Fax 973 48 2373

Tallers Porta
MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Josep Porta Gené
Avda. de Solsona, 22 - Tel. (973) 47 31 00
25750 TORÀ - LLEIDA

mobles
PEREZ

IL·LUMINACIÓ - DECORACIÓ - INTERIORISME

Plaça Barcelona'92, núm.3 • C/ Isidre Vilaró, 14 - 08280 CALAF (BCN) • Tel./Fax 93 868 04 28

CONSTRUCCIONS

J. Antoni Parra

C/ Vilàs, s/n • Tel. 973 47 60 78 • SANAÜJA

GROUP

FURAS

Furas, S.A. Cables & Cordsets

Avda. 23 de Gener, 1
Tel. 34.973.47.30.04-Fax: 34.973.47.33.49
e-mail: furas@furas.com - http://www.furas.com
25750 Torà (Lleida) - Spain

el **QUIOSC**
del passeig

Passeig Santa Colomanda, 15
Tel. i Fax 93 868 02 76
08280 CALAF

EL CONGRÉS DEL MÓN RURAL: ÉS L'HORA DE LA CATALUNYA RURAL

El passat quatre de febrer es presentà, en un acte solemne amb més de quatre-cents convidats, el Primer Congrés del Món Rural de Catalunya al monestir de Poblet. En aquesta joia de l'arquitectura cistercenca, de gran simbolisme per a l'imaginari català, que acull la tomba dels nostres reis i l'arxiu Tarradellas, el molt honorable President de la Generalitat, Pasqual Maragall, presidí un acte en què va comprometre's, en nom del govern, a assumir com a pròpies les conclusions del Congrés. La qual cosa vol dir que aquestes marcaran la política

agrària de la Generalitat dels propers anys.

Aquest Primer Congrés del Món Rural de Catalunya, anomenat Rural'06, es clausurarà el 5, 6 i 7 de maig de 2006 al Palau de Congressos de Catalunya, a Barcelona, en un multitudinari acte amb prop d'un miler d'assistents, representants de tota la societat catalana, amb la presència de destacades personalitats agràries de l'Estat i la Unió Europea. Amb tot, a Barcelona només s'hi farà l'acte de cloenda, d'exposició de conclusions, ja que el debat real ja s'haurà dut a terme al territori, al llarg d'un intens any de treball per les comarques catalanes. Amb l'ànim de debatre tots els temes que afecten al Món Rural s'han creat uns 50 grups de treball, formats per experts, sindicats, associacions i govern, que discutiran diferents aspectes i problemàtiques d'aquest món rural, que és el nostre. Seran debats i trobades que es donaran a diferents pobles i ciutats del territori català: Manresa, La Seu d'Urgell, Cervera, Mollerussa, Tortosa, Olot, Vic, Valls, etc. En cada indret s'hi tractarà un tema diferent, lligat al territori.

Com a habitants del Llobregós, formem part d'aquesta Catalunya rural sovint oblidada. Per tot això, el Congrés del Món Rural ens afecta, perquè parlarà no només de la nostra pagesia, sinó també de l'educació, de l'ocupació o de les infraestructures que, com a ciutadans d'aquest país, necessitem per tirar endavant.

El Congrés del Món Rural va ser impulsat en acord de Govern al Palau de la Generalitat el 2 de novembre de 2004 quan, a iniciativa del conseller d'Agricultura Antoni Siurana, s'encarregà a Josep Maria Besora i Balcells la tasca de tirar-lo endavant, nomenant-lo Director del Congrés.

ENTREVISTA A JOSEP MARIA BESORA, DIRECTOR DEL CONGRÉS

Què és el Congrés del Món Rural de Catalunya?

El Congrés del Món Rural vol ser un debat, obert i transversal, sobre els problemes i les necessitats del Món Rural, tant de la seva agricultura com de la gent del seu entorn, que viuen al camp tot i que exerceixen altres oficis. Sempre en relació al total de la societat, i tenint en compte que el món rural està interrelacionat amb una societat majoritàriament urbana, amb la qual es complementa.

La garantia per assolir els objectius serà el compromís, fruit de la participació de tots els estaments socials (administració, associacions, sindicats, empresaris), de buscar solucions de consens als problemes de la Catalunya rural i presentar alternatives.

Quan es refereixen a "món rural", què entenen?

Per Món Rural entenem l'espai del nostre país, Catalunya, format per pobles i ciutats petites, que si bé ocupen un 80% del territori català, tenen un pes

demogràfic molt minso, de només un 10% de la població. Aquest espai poc habitat té unes problemàtiques molt específiques i una idiosincràsia particular. I malgrat que els pagesos hi tenen un paper important, són proporcionalment pocs; és a dir, una minoria dins una altra. Però avui no entendríem el món rural sense l'activitat agrària i la pagesia, que són els qui es cuiden del territori: fan que estigui cultivat i tenen cura de la neteja dels boscos.

El president Maragall es va comprometre a assumir les conclusions del Congrés. Podem dir que el Rural'06 serà el full de ruta de la política rural de Catalunya?

Bé, no sé si serà el full de ruta però sí que serà un compromís entre tota la societat, inclòs el govern, que haurà de tirar endavant les nostres propostes a favor d'un desenvolupament decidit del món rural. Evidentment que no serà feina executable en un any o dos, sinó a mitjà termini; però, en definitiva, pretenem marcar les línies d'actuació del Govern en els propers anys.

Vostè ha dit que vol que el Congrés sigui participatiu. Si hi volgués participar, com ho podria fer?

Nosaltres estem treballant per a preparar un Congrés eminentment participatiu. Malgrat que també contemplem la participació individual, ens basem en la de col·lectius organitzats com associacions o sindicats que representin a altres persones. Si algú vol participar, el millor és que s'integri en una entitat participadora. Amb tot, també és possible a títol individual, on es tindrà la possibilitat de prendre part en les 15 assemblees territorials que farem, inscrivint-se en unes butlletes, que facilitarem a les diferents entitats i institucions que participen al Congrés, o a través de la nostra pàgina web.

Aprofito l'avinentsa per animar als ajuntaments, associacions i entitats de la Vall del Llobregós a apuntar-se als actes del Congrés del Món Rural, i així fer escoltar la seva veu.

Últimament, algunes ONG's acusaven els ajuts a l'agricultura dels països desenvolupats de ser una de les principals dificultats per al desenvolupament agrari dels països més pobres, que no poden subvencionar la seva agricultura. Què en pensa?

Diria que aquesta és una de les afirmacions que hauríem de desmentir i desmitificar; perquè des del meu punt de vista és falsa. En la majoria dels casos, avui

l'agricultura amb la qual hem de competir no és la dels països pobres, sinó la que fan grans multinacionals que es dediquen a transportar els productes que elaboren als països subdesenvolupats cap als desenvolupats. És a dir, parlem de competir amb una agricultura con-

trolada per multinacionals; les quals són les que difonen aquest missatge en contra el model agrícola europeu, perquè els interessa que hi hagi major moviment de productes agraris a nivell mundial, per així controlar el comerç internacional. En tot cas, crec que la majoria de la gent no és conscient d'aquesta realitat, i el Congrés també serà una eina per a fer pedagogia en aquest sentit. Tot això es veu clar si mirem certs

productes que els països rics no produeixen i sí els pobres. Sempre expliquem el cas del cafè, produït majoritàriament a països com Costa Rica, Colòmbia o Brasil; que aquí a Europa paguem a un preu molt alt, mentre els productors de llatinoamèrica reben molt poc. La diferència abismal de preu no és culpa dels ajuts a l'agricultura, sinó de les condicions del mercat internacional controlat per les grans empreses. Aquestes volen limitar l'agricultura europea per així encara millorar el seu marge de benefici i sovint, i això és molt greu, financien indirectament a certs organismes perquè difonguin aquesta fal·làcia.

Aquest govern diu estar decidit a impulsar els

Aprofito per animar els ajuntaments, associacions i entitats de la Vall del Llobregós a apuntar-se als actes del Congrés del Món Rural, i així fer escoltar la seva veu

regadius i, concretament, el Canal Segarra-Garrigues per a donar un fort impuls a l'agricultura. Com s'entén, llavors, la designació de zones ZEPA que limitin el reg?

En aquest país hem passat d'una situació en què uns anys enrera no es tenia en compte per res al medi ambient, a seguir la llei del pèndol, per arribar en ocasions a una excessiva radicalització ambientalista. Penso que s'està fent un plantejament massa extremista, i sense un criteri gaire clar en els continguts. És a dir, quin sentit té determinar una zona ZEPA si al darrera no hi ha una idea clara ni un pressupost d'actuació? A més, no

trobo que tingui sentit condemnar una terra que podria ser rica gràcies a l'aigua. No tinc cap dubte que les aus són vitals per a l'ecosistema i s'han de preservar, però no a costa de limitar el creixement d'una comarca que d'altra forma té el futur hipotecat. Hi ha altres superfícies, que no poden regar-se, on sí que s'hi podria fer una àrea de protecció sense tants efectes negatius. En definitiva, crec que s'està ampliant molt alegrement les zones de protecció d'aus, de cara a la galeria; però caldria racionalitzar més el procés i fer-lo compatible amb el desenvolupament de l'agricultura; imprescindible per fixar gent a la terra i aconseguir el reequilibri territorial.

Els últims anys, sembla que els interessos de la conselleria d'agricultura sovint han topat amb les legislacions mediambientals. Què pot fer el Congrés per evitar aquest conflicte?

El Congrés ha de ser un fòrum on s'hi puguin debatre també tots aquests temes de caràcter mediambiental, amb la participació de totes les parts, ecologistes i pagesos. Cal que analitzi les necessitats ambientals de cada territori i el paper dels pagesos. En

feia impossible la seva feina. Això crec que ha de canviar. El Congrés ha d'ajudar a fer obrir els ulls: els pagesos han d'entendre que no poden actuar d'esquena als ecologistes, de forma incontrolada, però aquests també han de ser conscients que no pot haver-hi un espai natural sense pagesos que, al cap i a la fi, són els guardians de la terra.

Com millorarà el Congrés la comunicació món rural-món urbà?

El Rural'06 pretén ser, a banda d'una pila de debats acadèmics d'alt nivell, una plataforma que acosti les conclusions al carrer. Els nostres esforços se centraran, també, en millorar la percepció d'aquest món rural, per a desmentir els tòpics que distorsionen la realitat. Per exemple, estem promovent trobades amb els cuiners per així crear un mercat de productes agraris d'excel·lentíssima qualitat, amb alt valor afegit. Per altra banda, també hem lligat la participació del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCBB), i el seu director Josep Ramoneda, perquè la gent de la ciutat s'adoni que quan aquesta s'acaba, comença el camp. Volem que al Congrés també hi tinguin un paper destacat entitats i col·lectius urbans, per això hem buscat gent de prestigi, coneguda, que ens ajudin en la tasca de difondre el nostre discurs. Aquesta és la figura del comissionat; i tenim confirmada la participació del cantautor Lluís Llach, molt lligat al món del vi; el jugador del Barça Carles Puyol, fill de pagesos de La Pobla, o el cuiner Santi Santamaria, del Racó de Can Fabes. Entre altres, també hem parlat amb la productora de la sèrie de TV3 "Ventdelplà" perquè promocióni el Congrés i participi en els seus objectius. En definitiva, seguirem treballant en altres noms populars, per fer arribar la nostra veu al carrer, i així aconseguir posar de moda el món rural.

No pot haver-hi un espai natural sense pagesos que, al cap i a la fi, són els guardians de la terra

aquests moments es parla molt de conservar el territori, la qual cosa és molt positiva, però no s'entra a definir qui i com es pot fer. Crec que s'estant oblidant de la figura del pagès. Avui hi ha experts ambientalistes, sobradament reconeguts i acreditats, com Martí Boada, col·laborador del Congrés i responsable del Parc Natural de l'Alt Pirineu, que han observat que en les reserves de protecció ambiental hi ha hagut una pèrdua de pagesos, perquè la normativa els limitava en excés i

**Per a més informació consulteu
www.congresmonrural.com
i la revista virtual "La Rella",
que trobareu a la mateixa web**

BLAI GABINET DE SERVEIS, S.L.

PONTS - Tel. 973-460-500

TORÀ - Tel. 973-473.155

GESTORIA

ASSEGURANCES

LABORAL - FISCAL

COMPTABILITATS

LLIBRERIA - PAPERERIA

GRAELLS

Sant Joan, 2 - Tel. 889 82 40

08280 CALAF

JAUME CULELL GRAU

PINTURA I DECORACIÓ

Tel. 973 473 573 Mòbil 658 89 16 43

TORÀ (Lleida)

Perruqueria
Ma. Elena

Perruqueria Home - Dona

C/ Orient, 6, 1er, 2a.
Telf. 973 47 32 91

TORÀ

FORMIGEST S.L.

CONSTRUCCIONS

Plaça del Vall, - 25750 TORÀ (Lleida)

QUEVIURES
«LA FACINA»

M. ROSA TARRUELLA

C/ VALL, 4

TEL. 973 473 006

TORÀ (LLEIDA)

assessoria
COFISCO
S.L.

Plaça de la Creu, 3 - 25750 TORÀ (Lleida)

tel. / fax 973 47 33 17

e-mail: cofisco@teleline.es

VENDA DE:
OLIS, LUBRICANTS
I GRASSES

ESTACIÓ DE SERVEI

MÁS

SERVEI A DOMICILI DE GASOILS

Ctra. d'Andorra, s/n
Tel. 973 47 35 81
25750 TORÀ

PARCS EÒLICS A LES PORTES DE CASA

Davant la implantació de nous parcs d'energia eòlica, LLOBREGÓS INFORMATIU dedica un ample reportatge i opinions diverses sobre el tema.

CENTRALS EÒLIQUES

Es creixent la preocupació per al desenvolupament de solucions tecnològiques de les anomenades "noves energies", entre les quals destaca l'energia eòlica produïda pel moviment de l'aire, que ha estat usada de fa segles per al transport marítim i per a aplicacions agrícoles.

A principis del segle XX es comença a implantar, principalment a Dinamarca, per a la producció d'energia elèctrica. Per a l'aprofitament d'aquesta font energètica cal un lloc idoni, on les característiques del vent compleixin una sèrie de condicions relatives a la velocitat, continuïtat i estabilitat, per tal que la densitat de potència del vent tingui un rendiment acceptable, aproximadament uns 1.000 W per m² com a mínim i amb una velocitat d'aire estable.

Lògicament amb la falta d'aire o bé amb ràfegues fortes, el sistema no funciona.

L'energia eòlica té un alt rendiment en la transformació d'energia mecànica en elèctrica, però planteja problemes tècnics per la fluctuació i continuïtat del vent, problemes medioambientals per la seva agressivitat visual i problemes econòmics per l'elevat cost del kW/h generat.

Actualment s'instal·len com a producció d'energia en zones aïllades i com a suport a les xarxes radials de transport d'energia elèctrica, essent subvencionades per l'administració amb diners públics, generant problemes medioambientals en zones properes a poblacions o espais naturals, principalment pel seu impacte visual, modificant l'entorn.

Albert Mercadal Salient
Enginyer

*Al servei de la comarca
des de 1895*

*Telèf. 938698019
Floristeria 938680301*

ah

AGRIPLANT HUGUET

SERVEI INTEGRAL DE JARDINERIA

*Tècnic especialista en jardineria
Planificació, construcció i conservació de jardins*

CENTRE DE JARDINERIA
c/ Falguera a Jorba s/n
08260 CALAF

Telèfon 669 63 35 20

"la Caixa"

Torà

Pl. de la Creu - Av. Solsona

25750 Torà

Tel. 973 47 34 10

Fax 973 47 38 15

E-mail: oficina.4378@lacaixa.es

CONTRA ELS PARCS EÒLICS

Tanta unanimitat i encens al voltant de la instal·lació d'aquests monstruosos ciclops albins i triaspats, que hom anomena -amb candidesa quixotesca- molins de vent o aerogeneradors, és, com a mínim, sospitosa (els "gegantins girasols blancs que en comptes de llum solar capturen el vent" és una cruel llicència poètica d'una benvolguda periodista anoienca). I, segons el mapa eòlic aprovat per la Generalitat de Catalunya (2002), el territori conegut com a Alta Anoia o Alta Segarra (trio el segon perquè li fa més justícia històrica) és considerat com a

"zona compatible": és a dir, hi *imposaran* tants parcs eòlics com hi càpiguen. No hi ha pas perill que un renascut Don Quixot confongui aquests "energètics molins de vent" amb gegants perquè això és el que són: monstres de la tècnica davant dels quals sembla que no hi valgui cap espasa.

A principis dels vuitanta ens varen batejar com a "Zona 46 Calaf" gràcies a les "grans reserves d'urani" (i de radioactivitat) que hi havia: tot plegat, una falsa alarma. No cal que els amics igualadins es basquegin per la possible *segregació* de l'Alta Segarra: si les coses continuen així, d'aquí a poc ens haurem convertit en una horrososa subcomarca (a la qual podem rebatejar amb el topònim d'Alta Ximpleria) infestada de parcs eòlics, presons (a dins o veïnes), parcs logístics, pedreres, i

Només tenim això: som l'apèndix de la Catalunya interior, territori de secà, orografia plana, una vasta solitud. I això vol dir pocs vots (i mal avinguts) i poca resistència (i cap crítica) a tot el que ens volen encolomar. Som lluny de tot arreu i a prop d'enlloc. Ara que el nostre devastat i *cremat* territori començava a aixecar el cap mitjançant un incipient i exitós turisme rural que viu, precisament, d'aquesta "vella terra de carlins que captiva de tan dura" (A. M. Espadaler *dixit*), ara han decidit convertir els nostres bellíssims horitzons dilatats en fastigoses autopistes de pales metàl·liques encimbellades per uns estaquirots blancs que fan 157 metres d'alçada (80 de la torre i 77 de diàmetre de rotor: generador més pales). ¿Des de quan a la nostra comarca el vent que hi bufa és superior als 11 metres per segon

calafins Plans d'Ordenació Urbanística Municipal (descabellats i irracionals). I tot en nom d'un suposat progrés!

Des del 30 d'abril del 1015 (*carta de repoblament de Calaf*) sabem que la nostra és una terra inhabitada, parcialment conreada ("en part culta i en part inculta, amb tots els seus noms i qualitats") i situada en una vasta solitud. I a la seva *Guia de Catalunya* (1961), secció "La Segarra", Josep Pla afirmava que "els panorames sobre l'aspre, sobretot els que es poden contemplar des de l'altiplà de Calaf, tenen horitzons dilatats d'una gran bellesa i, en dies clars, d'aire sec, una qualitat cristal·lina, com un record flotant en un somni vague."

(la màxima producció perquè els aerogeneradors siguin rendibles)? Però si l'únic vent que tenim és la marinada (garbí per als esnobs), que és un ventijol de Tarragona que ens ajuda a superar una mica els nostres xafogosos estius! De sol, però, sí que en tenim: per què no aprofitar l'energia solar (plaques hèliques) en comptes d'aquesta caríssima i *anèmica* energia eòlica?

Amb el territori farcit de parcs eòlics, ¿qui hi voldrà venir a passar uns dies de repòs i calma, a les ecològiques masies que ja hi tenim? ¿Volem convertir l'Alta Segarra en un parc temàtic de l'energia eòlica? ¿Com es conjumina aquesta implantació indiscriminada amb el nou constituït Consorci de l'Observatori del

Paisatge (DOGC, núm. 4281: 16/12/04) que afirma que "el paisatge com a element de qualitat de vida i identitat col·lectiva precisa de polítiques específiques de protecció i gestió que conciliïn la necessitat de conservar els seus valors originals amb el seu caràcter d'element en constant evolució"?

No es tracta pas de la "cultura del no": la nostra quota solidària amb les energies renovables i alternatives (i amb el protocol de Kyoto) ja està pagada amb escreix amb el recent inaugurat parc eòlic de Rubió: 33 molins que ocupen 28 km de superfície, amb una vida útil de 20 anys, que ja s'han encarregat de malmetre part de la nostra història i dels nostres horitzons. Repartim-ho com a bons germans per tot Catalunya: a l'Alta Segarra ja hem complert. No en volem més. Cal recordar-ne els impactes negatius, dels parcs eòlics?: impacte visual-paisatgístic (ja n'hem parlat: la nostra infantesa i el nostre passat estan decapitats i empresonats per aquests sentinelles insomnes, ciclopis i illetgissims del primer (sic) parc de Rubió); efecte discoteca (les ombres mòbils sobre els habitatges, a l'hora del crepuscle i de l'albada, que les aspes dels aerogeneradors produeixen); impacte acústic (els més de 15 decibels del soroll de les turbines, sobretot en hores nocturnes); l'efecte de succió (a 50 m darrere del rotor es produeix una inversió de la pressió de l'aire que xucla, com en un forat negre, qualsevol ocell que hi passi).

Ja ho sé que enguany la collita és dolenta i que més del 85% de pagesos (inclosos els ajuntaments respectius) han cobrat i cobraran 800.000 ptes l'any per torre eòlica. ¿Tenen dret a hipotecar el territori i a vendre-se'l d'aquesta manera? Totes les manufactures de la nostra comarca són deslocalitzables. L'únic que no ens poden deslocalitzar és el territori (tot i que ens el poden destrossar i malvendre). Ja deia Josep Pla (*Els pagesos*, 1952) que "amb el pretext de no respectar res que no tingui utilitat immediata, els pagesos formen una espècie

de sindicat actiu, obcecat en la destrucció del paisatge. Aquesta idea frenètica de la utilitat és absolutament maligna, catastròfica". Un amic meu em confessava, ja fa temps, que la Segarra és la comarca de les quatre "erres": les "erres" de rocs, rucs, roures i rectors. De rocs, roures i rectors en queden ja molt pocs. Si no som capaços ni prou conscients d'aturar aquesta saturació insostenible de parcs eòlics que ens ve a sobre, proposo de canviar la llegenda del meu amic. La Segarra com a la comarca de les quatre "pes": la "pe" de parcs (eòlics, logístics, plantes de compostatge i abocadors diversos), la de presons, la de pedreres i la de

POUM surrealistes. La "erra" de rucs encara la duem penjada a l'esquena, com una llufa.

Els parcs eòlics al Llobregós, un gran negoci

A hores d'ara hi ha dos projectes de parcs eòlics que afecten el Llobregós i que podrien arribar a ser una realitat en un futur.

El parc eòlic de Pujalt, als termes municipals de Pujalt i Calonge de Segarra, constarà de 24 aerogeneradors de 2 MW de potència unitària (48 MW en total) amb un pressupost de 31.500.000 euros (5.241 milions de pessetes).

Al parc eòlic Turó del Magre, que afecta Pujalt, Veciana, Copons, Argençola i Sant Guim de Freixenet, hi haurà 16 aerogeneradors de 2 MW de potència unitària (32 MW en total), amb un pressupost similar a l'anterior.

D'altra banda ja es parla del parc que omplirà tota la serra de Pinós d'una punta a l'altra, i és que alguns pagesos i ajuntaments veuen en aquests parcs la solució als seus problemes econòmics.

Taller SANTI
SANAÜJA

Crta. Guissona, s/n
Tel. 973 47 61 31
Mòbil. 636 32 86 16
25753 SANAÜJA (Lleida)

Pintors

Vila

C/. Escots, 6 Sanaüja Tel. 973 476 163

ENERGIA EÒLICA, SÍ PARCS EÒLICS, PARLEM-NE

FERMI MANTECA

Des que va començar a florir la consciència ecològica, allà pels anys 60, i es començaven a alçar les veus, més o menys catastrofistes, sobre la necessitat de preservar el medi ambient del planeta, la recerca d'energies alternatives es va manifestar com a prioritària. La idea d'un món globalitzat (encara no s'utilitzava aquesta paraula) s'anava filtrant i, així, una tala indiscriminada de selva amazònica o una emissió descontrolada de gasos nocius es veia com a perjudicial per a tot el planeta.

En la crisi del petroli dels anys 70, moltes veus maldaven per descobrir noves fonts d'energia renovable i més barata que no fes

dependre el món d'una matèria prima cara, contaminant i limitada com són els combustibles fòssils. Va ser llavors que, per exemple, es va començar a parlar del motor d'aigua en què l'hidrogen seria el combustible per moure'l i va ser llavors també que es va començar a parlar dels interessos econòmics que possibilitarien, o no, utilitzar energies alternatives. Les primeres proves per aconseguir energia solar o eòlica a gran nivell es posaren en marxa.

Tothom està d'acord que l'energia eòlica és neta, utilitza una matèria prima inesgotable, no contaminant i cada vegada amb una efectivitat de producció energètica més acceptable. És aquesta, juntament amb l'energia solar, la que més acceptació i valoració mereix.

Hi ha, però, dues contradiccions a l'hora de concretar la producció d'energia a partir del vent. Una és l'aspecte econòmic. L'altra, paradoxalment, la implantació dels parcs eòlics.

Els interessos econòmics de les grans companyies plantegen la venda de l'energia produïda pel vent al mateix preu que la que ve d'una central nuclear o tèrmica, «venent» el vent a preu d'urani enriquit o de petroli o carbó. És com vendre l'aigua a preu de gasolina. Aquell desig de produir una energia barata s'esfuma, doncs, en els interessos

de les empreses energètiques que són capaces de llogar 100 m² de terreny rústic per a instal·lar-hi un aerogenerador a preus desorbitats. L'empresa Acciona va guanyar en la primera meitat de l'any un 37% més que en el mateix període de l'exercici anterior, impulsat per l'actividad d'energia eòlica

Quant als parcs eòlics, la construcció indiscriminada en tot el territori, sobretot en el sociològicament més feble, que sol coincidir amb el de més elevat valor paisatgístic i ambiental, està malmetent els indrets més entranyables del país. Cal una distribució més justa de les càrregues, no tant tenint en compte la demografia (els vots), sinó la sostenibilitat i l'equilibri territorial.

Moratoria per als parcs eòlics

La Generalitat ha decretat una moratòria d'un any per a la tramitació de nous parcs eòlics a Catalunya, amb l'objectiu, segons el departament, d'ordenar i planificar un sector que en aquest moment afronta un creixement caòtic.

Per a la conselleria, continua vigent el compromís d'aconseguir 3.000 MW d'energia eòlica, amb una inversió prevista de 2.790 milions fins a l'any 2015.

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

Plaça del Pati, 4
25750 TORÀ

telèfon
973 47 30 83

FORN · PASTISSERIA · CAFETERIA

QUEVIURES

Francesc Llordès i Rovira

ESTANC

Plaça Major, 8 · Tel 973 476 055
25753 - SANAÛJA (Lleida)

ECOLOGISTES DIUEN SÍ A L'ENERGIA EÒLICA

JAUME MORRÓN I ESTRADÉ,
MEMBRE DE LA COMISSIÓ D'ENERGIA
D'ECOLOGISTES EN ACCIÓ DE CATALUNYA

Ecologistes en Acció de Catalunya considera l'energia eòlica com una tecnologia per a generar electricitat de forma neta ja que és renovable, inesgotable i, en major o menor grau, present a tots els països del món.

L'exploració extensiva i intensiva del recurs energètic eòlic és fonamental per a garantir l'aportació d'electricitat neta i renovable a la xarxa elèctrica i per a ajudar que l'Estat espanyol pugui acomplir amb el Protocol de Kyoto i a la substitució progressiva de les energies brutes, contaminants i perilloses, com la producció d'electricitat a partir dels combustibles fòssils i radioactius.

L'esborrany del Pla de l'Energia de Catalunya 2006-2015 (Abril 2005) preveu la implantació de 3.000 MW de capacitat de generació elèctrica a partir de l'energia eòlica, amb l'objectiu d'assolir aquesta capacitat l'any 2010. La producció d'electricitat neta que generaran és de 7.200 GWh/any que equival al consum elèctric anual de 2.400.000 famílies.

Si aquesta mateixa quantitat d'electricitat s'hagués de generar a partir d'un combustible fòssil com el carbó nacional (lignit marró), cada any s'emetrien més de 7,5 milions de tones de CO₂, 190.200 tones de SO₂, 26.460 tones de NO_x i 22.020 tones de partícules.

Igualment és d'especial importància, a la vista de la sequera actual i la previsible del futur, avaluar l'estalvi d'aigua que suposa produir electricitat amb tecnologies que no necessiten aquest recurs per a la refrigeració. L'energia eòlica utilitza 600 vegades menys d'aigua per unitat elèctrica produïda que l'energia nuclear. En concret, el programa eòlic català estalviarà cada l'any una quantitat d'aigua entre el 6% i el 15% del consum anual de la ciutat de Barcelona.

Per altra banda, l'aprofitament de l'energia eòlica permet a països amb poques fonts d'energia fòssil, com el nostre, disminuir la dependència energètica de l'exterior. En aquest sentit, la producció elèctrica neta

del programa eòlic català suposarà l'equivalent a deixar d'importar 4,8 milions de barrils de cru de petroli cada any. A més, la seva implantació ajuda el reequilibri territorial, afavorint el desenvolupament local, i contribueix a la creació d'un sector industrial propi i amb futur.

Quant a interferència amb altres activitats productives, en particular l'agricultura, l'espai de terreny agrícola efectivament ocupat pels, com a màxim, 2.000 aerogeneradors que es requeriran equival al 0,0000352% de la superfície agrària llaurada de Catalunya, el que fa que l'impacte sobre el sòl agrari sigui irrellevant. És més, la transferència de renda que suposa la presència d'aerogeneradors és un bon complement a l'economia local, tal com ja poden apre-

ciar aquells pobles de Catalunya on hi ha parcs eòlics en operació.

Els impactes de l'energia eòlica sobre la diversitat biològica s'han concretat especialment en els impactes sobre l'avi-fauna. Els estudis rea-

litzats, però, estan posant en evidència que malgrat que existeix un impacte, aquest és significativament inferior al que provoca el conjunt d'infraestructures de la societat actual, ja que l'evolució dels models d'aerogeneradors ha reduït significativament els seus efectes. És molt important entendre que l'energia eòlica suposarà un benefici per als ocells: el petit -i biològicament poc significatiu- nombre d'aus que moren al col·lisionar amb els aerogeneradors és més que compensat pel paper que l'energia eòlica juga en la preservació dels hàbitats, reduint les emissions de productes químics, gasos d'efecte hivernacle i altres contaminants.

Finalment, la construcció dels parcs eòlics implica la millora dels accessos, creació de nous camins o millora dels ja existents i augment de la vigilància forestal, la qual cosa redunda en una superior protecció dels valors naturals propers a la nova instal·lació.

**La producció d'electricitat neta
que es generarà el 2010 equival
al consum elèctric anual de
2.400.000 famílies**

SENDERISME

LA REGINA, LA **VIA FERRATA** MÉS PROPERA

La Regina és una de les ferrades més espectaculars del nostre país. Equipada per Josep Vergara, Verena Masius i Xavi Vidal, està situada al terme municipal de Peramola (Alt Urgell). I ara, acabat l'últim tram al novembre del 2004, podríem dir que també és una de les més difícils.

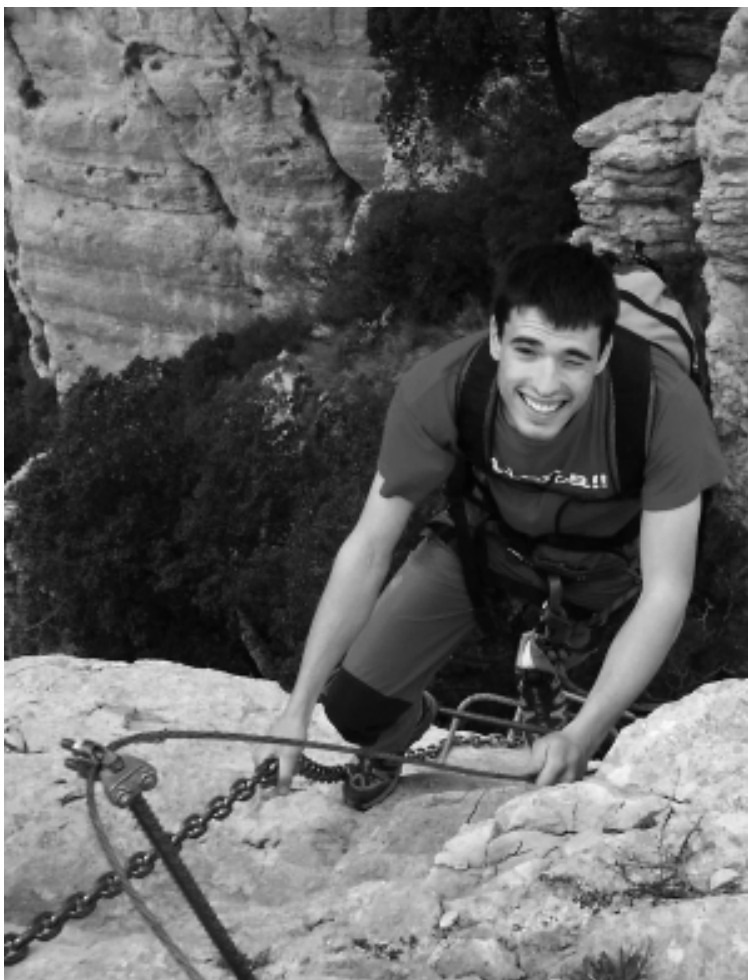
Però per tal d'entrar dins d'aquest singular món, abans ens hem de respondre aquestes dues preguntes:

¿Què és una "via ferrata"?

És un itinerari especialment equipat per la seva progressió vertical en mitja i alta muntanya. Per a realitzar-la ens farà falta un arnès, un kit especial amb corda, 2 vagues i un dissipador de xoc, i el casc naturalment.

¿D'on provenen?

Trobem les primeres vies a Àustria el 1843 i el 1869, on s'assoleix el cim més alt del país amb 3.746 m. Però on realment es desenvolupen amb més força és als Dolomites italians, d'on prové el nom "*via Ferrata*" (equipades amb ferros). Durant la Primera Guerra Mundial es van fer servir pel moviment de les tropes i per a la col·locació de canons en punts estratègics.

Fàbrica de làmpades - Torà
Tel. 973 458 100

Làmpades de
tots els estils
a preus
excepcionals

Horaris: matí de 2/4 de 9 a 2/4 de 2
tarda de 3 a 3/4 de 7
dissabte de 10 a 1

TEXT: TONI PADULLÉS
FOTOS: MARC BADIA

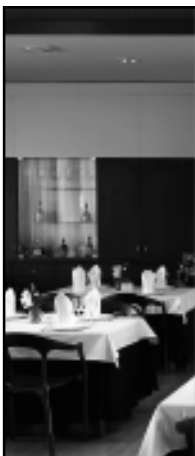
Centrant-nos en la Regina, arribarem al pàrquing tot seguint la C-14 direcció Andorra. Al quilòmetre 149 travessarem la carretera i seguint les marques de pintura vermella que trobarem en rocs, troncs, etc... serem al peu de la via en 20 minuts.

La Regina es divideix en tres trams, tots ells força exigents. El primer, amb seccions bastant verticals, ens deixa en un collet, on trobem la primera escapatòria. Seguint a l'esquerra per un petit desplom, arribem a la bifurcació de l'agulla (1 h), on recomanem l'esforç per poder gaudir d'unes bones vistes sobre el pantà.

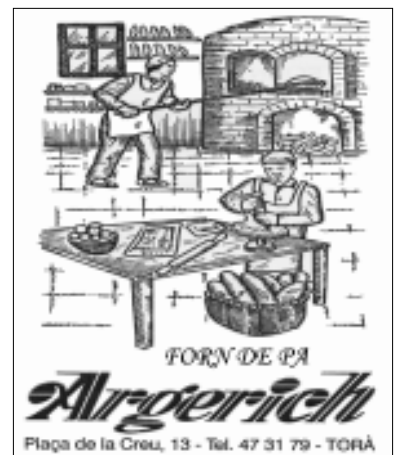
Desfent camí cap a la bifurcació i seguint l'itinerari (segon tram), trobem el pont de cable d'acer penjat a més de 30 m del terra i de 14 m de llarg, el qual ens ajudarà a canviar de vessant i a seguir guanyant altura. Aquest camí tan aeri ens deixa al final mateix del tram, on tenim la segona escapatòria i on fins fa ben poc s'acabava la *ferrata* (2h 30 min).

El tercer tram, molt difícil, té una mica de tot: desploms, verticalitat, molta sensació d'altura i una petita cova on sovint parem a dinar. Destaquem també que, abans d'acabar, trobem dues possibles sortides, l'original i la normal. En fi, ja som a dalt (4 h), ara només ens queda tornar pel camí equipat Joan Nubiola, molt ben indicat, i amb una hora i escaig ens plantarem al cotxe.

Si alguns us animeu, abans de començar, consulteu bé les ressenyes. Tota precaució és poca a la muntanya.

gran SOL
RESTAURANT
especialitzats en banquets
www.restaurantgransol.com
Carretera de Manresa, 100
25280 Salsomà (Lleida)
973 48 10 00

TALLERS *Art*
Gargantà

Ctra. Barcelona - Andorra, s/n
25750 TORÀ (Lleida)
Telèfon 973 47 34 21

Josep Viladrich

Pintura i Decoració

Carrer Occident - Tel. 973 473 455 - TORÀ

- Fred industrial i comercial
- Instal·lacions
- Manteniment i reparacions
- Instal·lacions d'aire condicionat
- Rètols lluminosos

**GAR
FRED**
c. de b.

C/ Convent, 12
25750 TORÀ

Tel. i Fax. 973 473 387

Gimnàs
TORÀ

Us ofereix:

loga
Aeròbic
Manteniment
Ball de saló

Av. Solsona, 49 - 25750 TORÀ

Tel. 973 473 506
637 714 105

iberCaja

Al seu servei

Plaça La Creu, s/n
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 32 27

"cal xandri"

RESTAURANT
BAR
PASTISSERIA
LOTIS
LOTIS DE PLATJES
LOTIS DE BAGES
LOTIS DE LLEIDA
LOTIS DE TARRAGONA
LOTIS DE BARCELONA

Sant Jaume, 33
tel. 938698168
08280 CALAF

EXCAVACIONS DUOCASTELLA, S.L.

CASTELLTALLAT - Tel. 93 743 30 52 - Tel./Fax 973 473 163
08263 SANT MATEU DE BAGES (Barcelona)

Restaurant Cal Borres

Plaça Major nº 1

Biosca (tel. 973473632)

Menú de dilluns a divendres

Cap de setmana carta

Dimecres, descans setmanal

TOPÒNIMS DE LA VALL DEL LLOBREGÓS

DANI VIDAL

Els cinc noms de lloc que us presentem tenen orígens diversos, no segueixen una classificació unitària. L'Aguda, Lloberola i Talteüll s'han format a partir de la seva situació geogràfica, Sant Serni és un trasllat toponímic (com vam veure amb Cellers) i Massoteres és probablement d'origen àrab. Aquests topònims són els darrers que faltaven per completar l'apartat que hem dedicat a l'anàlisi de l'origen dels noms dels pobles de la Vall.

L'Aguda

El seu nom prové clarament de la situació geogràfica del lloc: un cim ben afilat "agut", situat damunt de Torà i que domina la vall del Llobregós.

Inicialment el nom es referia a la muntanya i posteriorment també va passar a denominar la població.

Talteüll

La denominació del nucli de població prové del nom del castell (mentonat ja el 1014 amb el nom de Taltevil), situat a la part més alta del poble. El senyor feudal li aplicava l'orgullós dictat: "tal te vull, així vull que siguis i et mantinguis: meu, lliure de tothom (comte, rei...)".

També existeix la hipòtesi que es tracti d'un trasllat o una reduplicació històrica del seu homònim del Rosselló, a la Catalunya Nord, on es van trobar les restes humanes més antigues de Catalunya.

Sant Serni

Tot i que pot ser que vingui de l'evolució de l'antropònim llatí SATURNINUS, el més probable és que es tracti d'un trasllat, el qual pot ser directe: a través de Sant Cerni de la Conca de Tremp, o indirecte: que també fóra versemblant a causa de la gran quantitat d'esglésies i capelles que hi ha a la Catalunya Vella dedicades a Sant Sadurní.

Recordem que Serni és una variant de Sadurní, el sant que s'advoca a l'església de Sant Serni.

Lloberola

És un diminutiu toponímic de Llobera (Solsonès). Per tant, el seu origen cal buscar-lo en la comparació o contraposició amb el nucli veí de Llobera, és a dir per la seva situació geogràfica, no en el sentit diminutiu de "cau de llops".

Massoteres

Una hipòtesi és que sigui un derivat del nom àrab Massot. Es tractaria d'un tipus de topònim pel qual es denominarien les propietats d'un personatge afegint al seu nom el sufix -ARIA, cosa que després donaria lloc al nom de la població.

Una altra hipòtesi és que sigui un compost del substantiu *mas* i el cognom *Soteres*. El nom d'aquest mas primigeni després s'estendria a la denominació del poble, la qual cosa es va produir en temps molt reculats perquè l'any 1040 ja apareix documentat com una aglutinació (Maçoteres).

UNA FOTO PER A RECORDAR

La foto correspon a Ivorra, concretament a l'esplanada del Santuari de Santa Maria. Hi podem distingir la imatge de Santa Maria d'Ivorra envoltada d'un grup de noies amb alguns adults. Data de l'any 1952, concretament de la Festa Major del 15 d'agost.

Quan van construir l'actual santuari al segle XVII, amb un solemne retaule barroc, la imatge de la

Mare de Déu d'Ivorra, romànica del segle XIII, va ser instal·lada dins del retaule, però guarnida amb vestits de roba perquè no desentonés amb l'estil barroc de l'època. Moltes persones d'Ivorra la recorden així.

Va ser aquell any 1952, amb motiu de celebrar-se a Ivorra els actes del Congrés Eucarístic diocesà, que es va tornar a la imatge original, sense els vestits, després

de ser restaurada amb una nova pintada policromada.

La foto correspon a la festa de la recuperació de la imatge recent restaurada i sense els vestits que l'havien guarnida durant molts anys. L'autor de la fotografia és Josep Salas, que apareix en la imatge. La càmera amb la qual va ser feta la instantània era una Kodak de l'any 1910 que encara conserva la família.

Càmera de fotos amb la qual Josep Salas va fer la instantània que presentem. Es tracta d'una Kodak de 1910 amb l'objectiu d'acordió, trípode i disparador automàtic perquè l'autor de la foto pogués sortir a la imatge.

1.- Engracieta Parcerises (Cal Satorra) 2.- Rosa Simon (Cal Pasqualet) 3.- Pepita Munt (mestra) 4.- Rosalia Gené (Cal Rosalio) 5.- Pepita Querol (Ca la Bepa) 6.- Nuri Vinyes (Terrassa) 7.- Angelina Querol (Ca la Bepa) 8.- Mercè Salas (La Torreta) 9.- Maria Vinyes (Terrassa) 10.- Josep Salas (La Torreta) 11.- M. Rosa Segué (Cal Miquel Paleta) 12.- Antònia Font (La Torreta) 13.- Antonieta Codina (Cal Salvadoret) 14.- Teresa Huguet (Ca l'Huguet) 15.- Josefina Mitjanes (Cal Sangrà) 16.- Mercedes Simon (Cal Millàs) 17.- Dolors Huguet (Ca l'Huguet)

TORÀ DANSA PER SANT GIL

FOTOS: JUDIT CREUS

La diada de les Prioires i Priors de Sant Gil omple de música, dances i festa la tradicional solemnitat de Sant Gil, patró de Torà. Cada 1 de setembre aquesta festa recull la tradició, l'actualitza i la projecta més enllà dels esdeveniments quotidians, en una història que es fa i es desfà i dona identitat a aquest poble del Llobregós. Presentem un recull fotogràfic d'una jove de Torà que va fer el seguiment d'aquesta festa entranyable.

Les noves Prioires i els nous Priors

Escollits per l'Ajuntament, les Prioires i Priors de Sant Gil que prepararan la festa de l'any vinent són:

Solteres: Lucía Saeta i M. Concepció Saeta
Casats: Miquel Polo i Jesús Venque
Solters: Joan Josep Tàsies i Roger Besora

EXPOSICIONS AL CONVENT

FOTOS: XAVIER SUNYER

Durant la darrera Festa Major, l'Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà (APACT) ha organitzat en el convent de Sant Antoni de Pàdua una exposició dedicada a la Confraria del Roser de Torà.

S'hi han exposat els documents més antics de la Confraria, fundada el 1562, conservats a l'Arxiu Parroquial de Torà, així com fotografies de les enramades i de la dansa des de l'any 1922 fins a l'actualitat.

Aquesta activitat s'ha pogut realitzar gràcies a la col·laboració dels veïns del poble que han cedit temporalment les seves fotografies.

Recollida de signatures

L'APACT ha aprofitat aquesta exposició per recollir firmes reclamant la devolució dels sis relleus policromats de l'antic retaule barroc del Roser que actualment estan exposats al Museu Comarcal de Manresa.

L'any 1937 aquests relleus, juntament amb altres objectes d'un important valor patrimonial, van ser portats a Manresa per ordre de la Generalitat, suposadament per evitar la seva destrucció. Amb motiu de la reforma de l'església parroquial de Torà, l'APACT ha engegat una campanya per reclamar-ne la devolució.

Concurs de fotografia

També al convent s'han exposat totes les fotografies que s'han presentat al concurs organitzat per la regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Torà. El guanyador ha estat Jaume Grau, amb una fotografia de la portalada del monestir de Cellers. El regidor de la CUP, Josep Anton Vilalta, ha rebut el segon premi amb una imatge de la torre de Vallferosa, mentre que el tercer premi ha estat per a Josep Gatnau amb un primer terme de la pica de pedra de la font de Torà. Precisament aquest fotògraf toranès ha exposat a la biblioteca municipal una col·lecció de fotografies amb el títol "deconstrucció de Torà".

EL MÓN DELS RATPENATS

MARTA MIRAMUNT VILAMÚ

¿Qui no recorda antigues llegendes i rondalles populars impregnades de misteri i terror protagonitzades per aquestes petites criatures? La divulgació de la figura del vampir durant les darreres dècades ha tingut conseqüències molt negatives sobre aquests animals, ja que se'ls hi ha atribuït idees falses que lamentablement han contribuït a ser temuts, perseguits i destruïts. Tot i que existeixen algunes espècies tropicals que solen alimentar-se llepant la sang del bestiar (hematòfags), les europees són totalment inofensives. Tampoc són transmissores de la ràbia, com molta gent es pensa.

El seu règim alimentari és molt ampli i variat; n'hi ha que s'alimenten de fruits, participant així en la disseminació de les llavors, de nèctar i pol·len, constituint uns veritables pol·linitzadors, i sobretot d'insectes, evitant la seva proliferació. Segurament més d'un els haurà vist a l'estiu volant al voltant dels fanals del carrer intentant capturar arnes i mosquits, proveint-se d'aliment per tal de subsistir durant el període d'hivernació. Aquests animals ens ajuden a controlar i mantenir les poblacions d'insectes evitant que es converteixin en plagues i puguin ocasionar efectes perjudicials sobre l'agricultura.

També són d'utilitat els seus excrements, considerats com a excel·lent fertilitzant. Però cal anar amb compte, perquè aquests poden ser transmissors d'una malaltia molt greu, per sort molt rara al nostre país, coneguda com la malaltia de la cova o *histoplasmosis*, originada per un fong que es desenvolupa en zones amb gran acumulació de matèria orgànica.

Hom pot considerar els ratpenats com a simples petites rates voladores presents en diferents hàbitats de la nostra vall: troncs morts, cases deshabitades (per exemple el castell de Llanera), teulats, porxos, coves (com la Bauma dels Voliats a prop de la casa rural "La Collita"), avencs (com el dels "En Conills"), esquerdes de cases, a l'interior de la font de Can Porta... Però realment són uns mamífers de l'ordre dels *quiròpters* que estan perfectament adaptats al medi aeri gràcies a una membrana que uneix els dits, les cames i la cua. Aquesta membrana en ser extremadament fina i no posseir cap tipus de recobriment, els obliga a tenir una vida nocturna per tal d'evitar-ne la deshidratació.

Malgrat la creença popular, els ratpenats no són cecs, sinó que posseeixen dos ulls petits que en algunes espècies han sofert una forta regressió. Pel contrari, tenen el sentit de l'oïda molt desenvolupat i estan dotats d'un sistema de detecció de preses i d'orientació basat en l'ecolocalització, que consisteix en l'emissió d'ultrasons per la cavitat oral o nasal que reboten sobre els objectes i, mitjançant la recepció d'aquests senyals per la seva oïda, són capaços de situar-se. Curiosament algunes papallones nocturnes són força espavilades i emeten ultrasons molt similars per tal de desconcertar-los; n'hi ha que es deixen caure a terra simulant que estan mortes per passar així més desapercebudes i d'altres que realitzen vols irregulars per tal d'evitar ser capturades.

Els voliacs ajuden a controlar i mantenir les poblacions d'insectes evitant que es converteixin en plagues

Aquests animals, també coneguts segons la zona com a ratapenella, ratalcada, muixirec, ratapenera, muricec, voliac, ratapinyada i muriac, es consideren altament beneficiosos per a l'home i constitueixen una

peça clau dins de l'ecosistema a què pertanyen. Per aquest motiu, cal tenir en compte una sèrie de precaucions que ens poden ajudar a preservar-los, entre les quals es destaquen les següents: no molestar-los quan dormen, especialment durant l'hivern, evitar fer soroll, no emprar llum de carbur o altra font de calor, conservar soques mortes i arbres vells, no agafar-los mai amb les mans nues ni tocar-los amb cap altre objecte, tampoc no tocar mai els excrements, desinfectar amb aigua i lleixiu els llocs on hi hagi excrements i en cas de mossegada rentar la ferida amb aigua i sabó i dirigir-se, si pot ser amb el ratpenat, a un centre de salut.

Així doncs, ja sabem alguna cosa més d'aquests petits mamífers que comparteixen amb els espeleòlegs la seva afició per les coves.

CASTELLFOLLIT RECUPERA LA TRADICIÓ TEATRAL

TEXT: MARIA MORROS
FOTOS: XAVIER SUNYER

El teatre ha estat, sens dubte, l'espectacle revelació de la Festa Major. Fa anys, Castellfollit havia tingut una tradició teatral que enorgullia tothom. Les obres es representaven en el marc del Casal Parroquial i havien tingut força ressò. Al llarg del temps hi havia hagut petites representacions durant la Festa Major per part de la mainada del poble que havien estat dirigides durant l'estiu per un jovent entusiasta.

Aquest any, per iniciativa de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament, s'ha recuperat aquesta tradició. Els assajos han tingut lloc durant tot l'any i s'ha confiat la direcció del Taller de Teatre a la calafina Carme Sala, una persona amb experiència, que estima el teatre i que amb la seva constància i bon fer ha sabut copsar de cadascú el més interessant de la seva personalitat interpretativa.

Han posat en escena una recopilació d'esquetxos de diferents textos teatrals de l'absurd

En una sala plena a vessar es van presentar els actors i actrius i a continuació la Regidora de Cultura, Maria Rosa Cardona, com a actriu, va presentar l'obra. Els artistes van posar en escena una recopilació d'esquetxos de diferents textos teatrals de l'absurd, enllaçats entre ells mitjançant diferents interpretacions de peces musicals amb piano i viola oferint fragments d'obres tan conegudes com La Filla del Mar i Germans de Sang. La interpretació musical va estar a càrrec també dels veïns i veïnes de Castellfollit.

La interpretació va ser un gran èxit. Els artistes van mostrar les seves millors dots escèniques i musicals. L'obra va ésser àgil, amena, divertida i d'una bona qualitat interpretativa amb unes actuacions perfectament adaptades a cadascun dels novells actors i actrius.

Una menció especial per al decorat, vestuari (Dorotea), perruqueria i maquillatge (Elvira Colell), llum i so (Carles Llongueras i Josep Maria Freixas)... En definitiva, un resultat excel·lent.

En acabar l'obra amb els aplaudiments omplint la sala van aparèixer els actors i actrius: Ramon Verdés, Laia Trepà, Esther Closa. Maria Guirado, Alba Sánchez, Josep Pintó, Ricard Llorens, Àlex Llorens, Jessica Ortega, Maria Rosa Cardona, Lourdes Oliveras, Rosa Mas, Carmina Cortina, Eva Saiz i Àlex Llorens.

Amb el so, encara, dels aplaudiments els actors van entregar un ram de flors a la Carme que, molt emocionada, va cloure l'acte agraïnt la col·laboració de tots i animant la gent a apuntar-se al proper taller de teatre que, de ben segur, tindrà una bona continuïtat.

CASTELL I ESGLÉSIA DE SANTA MARIA D'ENFESTA

Documentat a partir de 1314, el castell d'Enfesta era residència dels castlans que administraven el lloc en nom dels Cardona. Dins el vescomtat i després comtat i ducat de Cardona, Enfesta formava part de la batllia de Torà i tenia una especial vinculació amb el castell de la Molsosa, per la qual cosa, en formar-

se els municipis el segle XIX, Enfesta va agregar-se a la Molsosa.

L'aspecte actual del castell d'Enfesta -del que n'hem d'advertir el perill imminent de ruïna- difereix del concepte que tenim de castell medieval, amb torre semicircular i muralla perimetral. Més aviat el castell d'Enfesta presenta un aspecte de masia o casal senyorial amb finestres renaixentistes i amb capella pròpia. Tipològicament recorda els castells -encara més malmesos- de Llanera o Claret. D'aquesta manera, el d'Enfesta era un castell amb una funció més residencial que no pas defensiva, tot i que la seva situació preponderant dalt d'un turó li atorgava un caràcter estratègic i de control. No obstant això, hem de tenir en compte que durant el segle XVII -que és quan podríem datar l'edifici que es conserva-, aquestes comarques es veieren afectades pel fenomen del bandolerisme, per la qual cosa el paper dels castells o casals fortificats era força important.

Integrada dins l'edifici del castell, l'antiga església de Santa Maria d'Enfesta -avui substituïda per una capella moderna situada als peus del turó- era sufragània de Santa Fe de Calonge, per la qual cosa pertany al bisbat de Vic. Tot i els seus probables orígens romànics, l'interior delata un aspecte més aviat de transició al gòtic, tot i que el portal adovellat i el petit campanar d'espada ens poden situar dins el segle XVII.

CASTELL I ESGLÉSIA DE SANTA MARIA DE BIOSCA

"*Biosca sota la costa....*", com resa la dita popular. Efectivament, les restes del castell de Biosca impressionen encara per la seva situació gairebé "amenaçadora" per a la població que nasqué als seus peus -continua la dita: "*...si la costa (o el castell) cau, Biosca adéu siau*". De fet, aquesta situació ens dóna una idea del caràcter estratègic que tingué el castell, una de les fortificacions de l'anomenada "línia defensiva del Llobregós" a l'època medieval i també fortalesa durant les guerres carlines del segle XIX.

Bàsicament, les restes que es conserven pertanyen als edificis que aixecaren els liberals durant la primera guerra carlina. L'actual castell de Biosca és una gran fortificació rectangular on destaquen, per la seva conservació i solidesa, els murs septentrional i de llevant, reforçats amb torres rectangulars. A ponent es localitza el punt més alt de la fortalesa, amb el basament del que hauria estat la torre antiga.

Vora el castell hi ha les malaguanyades restes de la primitiva parròquia de Santa Maria de Biosca -convertida desafortunadament en una mena de magatzem-, que fou substituïda per la de la plaça a finals del segle XVIII. L'església antiga, però, encara conserva

una notable part absidal amb arcuacions llombardes i part de la seva estructura interna, consistent en una sola nau coberta amb volta de canó rebaixada, reforçada per tres arcs torals. També es conserva decoració llombarda d'arcuacions cegues en l'únic nivell del campanar, al sud de l'absis. S'hi veneraven les relíquies dels sants màrtirs Abdó i Senén, considerats el patrons de Biosca.

Val a dir que l'absis de l'església fou sobrealçat el segle XIX, esdevenint una autèntica torre semicircular plenament integrada a la moderna fortificació. Actualment, fent referència al final de la dita popular: "*...el castell ha caigut, i Biosca no s'ha mogut*".

EL MÓN DE LA MODA

ARRIBA AL LLOBREGÓS

Coincidint amb la Festa Major de Torà, ha tingut lloc un acte ben atípic: un dels càstings de models que l'empresa lleidatana *Magda Simó* va programar per diferents pobles de la província durant els mesos d'agost i setembre. Amb la denominació de *Mollerussa Fashion Faces 2005* aquesta empresa ha engegat una proposta dirigida als joves majors de 15 anys que vulguin vincular-se amb el món de la moda.

A Torà, enmig d'una extraordinària expectació, 22 joves van desfil·lar per una passarel·la instal·lada a la plaça de l'Ajuntament. Es van seleccionar 8 noies i 4 nois que participaran en una propera prova juntament

amb dos-cents de joves. Finalment s'escolliran les 6 noies i 2 nois que formaran part, com a models professionals, de les desfilades de *Mollerussa Fashion Week*.

Prèviament, la coneguda advocada i política Magda Oranich va fer el pregó de la Festa Major. Durant el seu parlament joves de Torà van desplegar pancartes en contra de la tortura i de recolzament a Jordi Vilaseca.

Oranich es va dirigir als joves encoratjant-los a defensar la igualtat home i dona i a denunciar casos de tortura o qualsevol altre fet que vulneri els drets humans.

FOTOS: XAVIER SUNYER

Hi van participar una vintena de joves, dotze dels qual han passat a la següent fase on seleccionaran els vuit que desfilaran a *Mollerussa Fashion Week*

25 ANYS CONTRANT I RECONTRANT

CAMPIONAT DE BOTIFARRA DE TORÀ, OBERT A TOTA LA VALL

FOTOS: XAVIER SUNYER

La botifarra, aquest joc tradicional de cartes molt popularitzat arreu de Catalunya, ja fa vint-i-cinc anys que es juga de forma competitiva durant la Festa Major de Torà, havent-se convertit en un dels actes lúdics amb més tradició d'aquesta festa.

El campionat de botifarra de Torà ha estat organitzat, any rere any, per un grup de voluntaris (Josep Viladrich, Josep Argerich, Celi Vila i Ramon Padullés) i compta amb la col·laboració del Bar la Toranesa i de l'Ajuntament.

Hi participen parelles vingudes de gairebé tots els pobles del Llobregós.

Per tal de celebrar el 25è aniversari del campionat, el Bar la Toranesa ha obsequiat a la setantena de participants amb una samarreta commemorativa.

Els guanyadors d'aquesta edició han estat Josep Aynés, de Biosca, i Josep M. Noguera, d'Anfesta.

SERVEIS FUNERARIS DE TORÀ, BIOSCA I SANAÛJA

FUNERÀRIA MONTANER DE CALAF

SERVEI PERMANENT 24 HORES

Avda. de la Pau n° 12 CALAF tel. 938698548 - 938698491 - 938680011

REPRESENTANT A TORÀ

LLUÍS SOLÉ MONTAÑA I TERESA MIRASÓ PASCUET

C/ Sant Gil n° 1, 2on, 4ª edifici Molí. Torà telf 699373274

REPRESENTANT A BIOSCA I SANAÛJA

ANTONI PARRA LÓPEZ

C/ Vilas s/n. Sanaüja tel. 973476078 - 679483950

**TALLER AGRÍCOLA
NOGUEROLA**

Ctra. de Torà, s/n
Ardevol de Pinòs

Telèfon:

973 47 35 84

REPARACIONS

EL TAPIOL, UNA SARDANA DE CASTELLFOLLIT

CARLES LLONGUERAS-MORERA

El diumenge dia 7 d'agost a la plaça de l'Església de Castellfollit de Riubregós, la Cobla Ciutat d'Igualada va interpretar amb grata sorpresa de tots els assistents la sardana titulada «El Tapiol» del mestre Ramon Serrat i Fajula.

A l'esquerra es veu el Mestre Serrat al Tapiol, al costat d'un nen i un altre senyor. (Foto cedida per Ramon Titó).

Alguns no en sabien res, d'altres n'havien sentit parlar i uns pocs havien sentit alguna audició feia molt temps. Ara l'hem pogut rescatar dels arxius, gràcies a la recopilació de Josep M. Serracant i la feina feta per Jesús Ventura pel que fa a revisió i edició. Els ho agraïm molt des d'aquí, així com també a la Cobla Ciutat d'Igualada, que amablement van accedir a oferir aquesta sardana dedicada al poble i concretament a la zona agrícola del terme anomenada el Tapiol, que està situada prop de la fàbrica vella de ciment, on ara hi passa un tram de la carretera de Calaf a Torà, que després segueix direcció Enfesta fins que limita amb una altra zona.

¿Per què aquesta sardana dedicada a Castellfollit i concretament al Tapiol?

Cal dir que el Mestre Serrat va néixer a Sant Joan de les Abadesses el 4 d'agost del 1881 i va morir a Terrassa el 2 de novembre del 1944. En aquesta ciutat va ser director de l'Escola de Música, de la Banda Municipal i de Corals i Orfeons.

El darrer estiu abans de morir, per parentiu i amistat amb diferents persones de Terrassa, va anar a estiuajar a Castellfollit i es va estar a Cal Benet (casa precursora del que ara anomenem turisme rural). D'allà estant, aquest home bo, com se'l considerava, anava a passejar pels voltants del poble i, per tant, anava al Tapiol, fet que el va inspirar a escriure aquesta sardana de melodia bonica interpretada pel tible de la cobla i que va agradar molt als assistents enguany a la Festa Major. Desitgem poder tornar a gaudir i ballar «El Tapiol».

- MATANÇA
- ELABORACIÓ
- DEGUSTACIÓ

www.casamagi.com
cosco@viladetora.net

*és ben trist néixer "locl"
maleeixco el destí
que m'ha fer tan fastigós,
tan lleig, tan somno i "garri",
però sobretot, tan gustós.*

J. Vilagran 1991

QUATRE GENERACIONS AL SERVEI DEL CLIENT

Plaça de la Creu, 7 - Tel. 973 473 051 - 25750 TORÀ (16094)

VACUNACIÓ ANTIGRIPAL

MARIBEL ALEGRE I ARILLA
ATS TITULAR DE TORÀ

Quan es publicarà aquest número ja hurem entrat a la tardor astronòmica i dintre de poc començaran a caure les fulles dels arbres. Això voldrà dir que és a prop l'arribada d'aquell temps més insegur, amb més fred, que és molt propici per a determinades malalties com la grip que, encara que és una malaltia benigna, pot produir complicacions en persones amb patologies cròniques, com poden ser la diabetis, malalties respiratòries, persones immunodeprimides i aquelles que són tractades amb quimioteràpia, etc.

La grip és una malaltia infecciosa, molt contagiosa, que es transmet amb facilitat per via aèria, per mitjà de les gotetes i petites partícules que s'eliminen quan algú esternuda o tus. Els símptomes apareixen de sobte entre un i tres dies després del contagi. Consisteix en esgarripança i febre, mal de cap, mal a l'esquena i malestar general. Normalment s'agafa més febre i debilitat general que amb un catarro corrent. I es produeix exsudació pel nas, gola, tràquea i bronquis. La infecció disminueix la resistència de l'aparell respiratori i afavoreix la invasió d'altres microorganismes que poden desembocar en infeccions secundàries més greus, com la pneumònia.

Si no es presenten complicacions, la febre dura entre un i cinc dies. En aquest cas el malalt entra en una convalescència ràpida, encara que amb l'acompanyament de debilitat i depressió general.

No existeix tractament específic per curar la grip i

sí un tractament que alleuja les molèsties causades pels símptomes del quadre gripal.

No s'han d'utilitzar antibiòtics si no estan indicats per possibles complicacions. Mentre duri la febre s'aconsella beure gran quantitat de líquid.

La millor manera d'evitar la grip es prevenir-la amb la vacunació antigripal i ha de fer-se cada any. Totes les persones més grans de 60 anys i també el personal docent i sanitari haurien de vacunar-se.

Les vacunes són preparacions microbianes que s'injecten a l'organisme en petites dosis amb la finalitat

d'obtenir una immunitat activa, és a dir, una immunitat que s'obté per les reaccions del mateix individu amb la finalitat de preservar-lo d'una determinada malaltia. Com que els virus causants de la grip canvien molt ràpidament, la vacuna cada any és redissenada per protegir la gent de les tres classes que es pensa que prevaldrà cada any. Tots els virus de la grip estan morts; és per això que no és possible contagiar-se de la grip

amb la vacuna. Però sí que pot produir fenòmens reaccionals localitzats (dolor, envermellir-se la zona de la punxada, etc.)

La major part de la gent vacunada obté la protecció de la grip en un període aproximat de dues setmanes després de la vacunació.

La immunització de les persones d'alt risc evita moltes morts potencials per la grip i les seves complicacions.

*Us agraïeix la
vostre companyia.*

Fins aviat.

Plaça d'Hostal, 1
Telèfon 973 47 30 00
25750 Torà (Segarra)

EL VENTILADOR

L'Alta Segarra, com a comarca, és possible, és viable i representaria un gran avenç per a tot aquest territori. Sincerament, tot son avantatges. Però pel nostre tarannà tancat, individualista i poc amant de les coses bones que tenim, ¿ens mereixem tenir comarca pròpia?

La primavera de l'any 2004 naixia una plataforma amb l'objectiu d'impulsar la nova comarca Alta

Segarra. Doncs bé, primer exemple que justifica la nostra pregunta inicial: aquesta plataforma mai ha pogut treballar de forma coordinada amb l'Ajuntament de Calaf, que d'alguna manera és la població cridada a ser la capital de la nova comarca. Tampoc ha rebut l'adhesió de la Mancomunitat Intermunicipal Voluntària Segarrenca (MIVS), fins al punt que aquesta entitat supramunicipal no ha tingut encara pressupost per atendre la petició d'ajut que li va presentar la Plataforma per fer front a la despesa

de fulleteria per la Fira de l'Eix de 2004.

Més temes. Els municipis de l'Alta Segarra tenen grans problemes amb els seus veïns per tirar endavant els Plans d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM), donat que la població no es fia del seu Ajuntament ni dels seus regidors. ¿Per què ha de ser més complicat fer un tracte amb un ajuntament que entre dos particulars? ¿Per què, quan tractem amb l'Ajuntament, sempre hem d'estafar-lo", una mica per conside-

Transports **MOLINS**

Serveis:
PLOMA - PALETITZAT - BOLQUET

Carrer Sant Gil, 1 1r-1a.
25750 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 578
Tel. Mòbil 610 40 39 21

LLIBRERIA ROVIRA

*Estanc
Videoclub
Papereria
Objectes de regal*

Mre Rosa Mases Riu
P/Vall, 16 - Torà (Lleida)
Tel. i fax: 973473346

ENS MEREIXEM UNA COMARCA PRÒPIA ?

rar que hem fet bon negoci? Som egoistes i no tenim cap respecte per la cosa pública.

I en trobaríem molts d'exemples que ens indiquen que sempre anem a la nostra bola. Heus aquí un de ben demostratiu: el gener de 1999 naixia, a Calonge de Segarra, Ràdio Altiplà, l'única emissora municipal de l'Alta Segarra, oberta a tots els municipis sense distinció, amb una audiència força important, amb uns col·laboradors que se senten prou ben pagats amb l'agraïment de l'audiència i amb

reconeixements importants com la menció d'honor dels Premis Lacetània 2002 (Premi Regió 7 de comunicació), també el 2002 el premi Rosalia Rovira de la Diputació de Barcelona al millor programa d'entreteniment, magazine o ficció, així com que el 2004 rebés de l'Ajuntament d'Igualada el premi Alta Anoia al millor projecte d'iniciativa pública per a la difusió de les seves activitats.

Bé, doncs, aquesta ràdio, per manca d'iniciativa del comerç de la zona, que no es promociona per en

lloc i pel poc reconeixement de les Institucions públiques locals, es veu privada del pastís publicitari, ja que moltes d'elles prefereixen difondre les seves activitats en cadenes privades amb centralitat fora de la nostra comarca.

I podríem seguir, però de moment, és suficient per donar a entendre als nostres lectors que a l'Alta Segarra no tenim prou apreciació a les coses nostres i podem dir com al començament: la comarca pròpia és possible i és viable, però ¿ens la mereixem...?

VENDA - INSTAL·ACIÓ REPARACIÓ D'ELECTRÒNICA EN GENERAL	TV-VÍDEO-AUDIO-HIFI TELECOMUNICACIÓ ORDINADORS TELEFONIA
 MAGÍ COSCOLLOLA ANDREU	
e-mail: mca@viladetora.net	
C. del Vall, 6 Tel./Fax 973473350	25750 TORÀ (Lleida)

AGRIPLANT HUGUET S.L.

Reforestacions

Tallades de millora

Estassada de matolls

Tef. 938698019

EXCAVACIONS GERMANS

CASES S.L.

Ramon Cases Jounou

Avda. Solsona, 8 Altell, 5
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 473 616

Mòb. 629 285 518

C/ Escots, 30
25753 SANAÜJA (Lleida)
Tel. Fax 973 476 041

Serveis Forestals

Neteges

Aprofitaments

Venda de Llenyes i fustes
Tancats de Bestiar i Parcel·lació

Tel. 607 91 89 76

973 29 61 21

973 48 38 36

Restaurant **"CAN SOLÉ XIC"**

Plaça Major, 10
25751 CLARET
Torà (Lleida)

Reservi taula a:
973 29 60 08

cansolexic@viladetora.net

TRANSPORTS I CEREALS
COMERCIAL ARDEVOLANA, S.L.

Casa Freixes
25287 Ardevol de Pins (Lleida)

Tel.: 973 47 35 34

Fax: 973 47 30 14

Mòbil: 687 50 37 30

Perruqueria
Carmen's
HOME I DONA

Depilacions, solarium...

Plaça del Vall, 8
Tel. 973 473 106
TORÀ (Lleida)

Regala una subscripció

Llobregós
informatiu

...t'ho agrairan!

<http://www.llobregos.info>

Construccions
Sant Gil, S.Coop.C.Ltda.

Av. Solsona, 8, ents 6 - Telèfon 973 473 547 - 25750 TORÀ (Lleida)

Telèfon 973 47 35 38

PLAÇA DEL VALL, 24 TORÀ (LA SEGARRA)

mail: gotic@cag.es

ALLAU DE PARAULES GROLLERES

Des d'aquest balconet d'opinió, que em permet treure el nas, m'agradaria donar un toc d'atenció i fer una formal protesta davant d'aquesta allau de paraules grolleres i mal sonants que els mitjans de comunicació, sobretot ràdio i televisió, utilitzen en el seu vocabulari. I sembla que tots ens ho estem escoltant com una cosa normal i corrent pròpia dels nostres temps moderns.

I no és així. La bona paraula és signe d'un país civilitzat, ben preparat culturalment, respectuós, ben educat i ple de sentit comú. Tenint cura alhora d'utilitzar el llenguatge, aconseguirem que ningú se senti ofès o

malament quan escolti o llegeixi alguns mitjans de comunicació o simplement parlant al carrer.

Procurem cuidar la nostra manera de parlar i no deixem que ens arrossegui aquest costum d'expressar-nos amb paraules grosses que a vegades ofenen sentiments íntims de les persones. Voldria referir-me també al Núm.12-Juny-Juliol d'aquesta revista, "L'acudit del Pleixats". La seva expressió va també en aquest sentit, et sents malament quan el llegeixes.

Felicitas Closa Riera

TERRORISME GLOBAL I EL GRAN GERMÀ

El comportament dels governants dels països que darrerament han sofert atacs terroristes no és precisament coherent amb la seva afirmació que els terroristes no els farien canviar el seu comportament i actituds davant la societat i el món. Ben al contrari, estan demostrant que els terroristes ara per ara són els que guanyen la partida; una partida molt esfereïdora partint de la base que els peons són éssers humans que moltes vegades paguen el cregudisme dels seus polítics en prendre les decisions.

El per què d'això? A Anglaterra, com a conseqüència de les fortes mesures de seguretat i de autoritzar disparar a matar i després preguntar, la policia va abatre amb trets a boca de canó una persona innocent. Es limiten cínicament a lamentar-ho, però segueixen dient que així continuaran les coses. Ull viu a Anglaterra i principalment a Londres, aviat s'haurà d'anar despullat pel carrer per demostrar que no amagues armes ni bombes.

Als Estats Units, la Llei Patriòtica no deixa de ser el mateix. A Espanya, de moment, sembla que hi ha un xic més de seny, malgrat que una alta autoritat de la justícia espanyola, doni suport a la política de primer el tret i després la pregunta.

Governants que no volen admetre la manca de efectivitat dels serveis d'espionatge i altres organismes, que se suposa han de vetllar per la seguretat i que saben perfectament que de la manera com es comporten els terroristes, a cada moment estem en perill, ja que existeixen persones que tenen un despreci a la seva pròpia vida i, per descomptat, a la vida d'altres, és quasi impossible controlar, o no?

El dubte que s'amaga és per a mi molt seriós. ¿No formarà tot part de les conveniències d'uns quants amb el poder suficient perquè líders de països suposadament democràtics se sotmetin a les seves ordres i acabin envaint països, per espoliar-los les riqueses, fent servir de tapadora que els volen democratitzar?

El nou ordre mundial té un gran germà que dirigeix sense escrúpols i sense importar-li sacrificar vides de persones afins o alienes. Per desgràcia hi ha massa governantets que els donen suport i després no volen assumir les conseqüències (exemple PP a Espanya o Blair a Anglaterra o, el pitjor d'ells, Bush als Estats Units). La seguretat i la llibertat de l'individu la podem perdre pel poder del *Gran Germà*.

Josep Gatnau Grau

RÀDIO
altiplà
107.2 FM
LA MUNICIPAL DE L'ALTA ANOIA
www.comemissores.com/radioaltipla
Tel. 93 868 04 09 Fax 93 868 12 34 e-mail: radio.calonge@diba.es

CRÍTICA ALS CRÍTICS

Els crítics, siguin de la raça que siguin (literaris, d'art, cinematogràfics, gastronòmics, etc), són una espècie que, segons el meu parer, lluny de ser declarada en perill d'extinció, s'hauria d'extingir però a pesar meu i suposo que d'algú altre, proliferen tant com els porcs fers o els mossos d'esquadra, que ja són ganes de proliferar; m'explicaré:

La funció que s'atribueix a un crític és la de criticar (en el sentit de jutjar) una obra d'art però, pensant amb una mica de lògica, hom s'adona que l'art és quelcom amb finalitats estètiques i que té per intenció promoure alguna reacció emocional al receptor, receptor independent de la mateixa manera que la reacció d'aquest també ho hauria de ser; és a dir, si un llibre t'agrada fantàstic, i si no, el recicles i almenys que serveixi per a alguna cosa útil. La reacció que cadascú té davant d'una obra d'art és personal i intransferible i fins i tot el concepte que cadascú té del què és art i del què no; si és així: què ens volen venir a explicar aquesta genteta amb avorridíssims tractats teòrics d'escassa o inexistent estètica literària i nul·la sensibilitat cap a l'obra que comenten/destrossen?

Un tractat literari (poso contínuament l'exemple de la literatura perquè és el cas que em toca de més a prop) és l'antítesi completa de l'art, és una trampa mortal a l'art i un atac al bon gust. La gràcia d'un poema és la musicalitat, el ritme i el contingut, és la bellesa, totalment subjectiva, aleshores...Què carai fan destrossant-lo vers per vers, figura per figura fins a deixar-lo totalment esparracat i inservible? Una paraula

solta pot ser molt bonica i tot el que es vulgui però mai serà el poema en sí per molt que en formi part, és tan absurd com dir que l'ésser humà és aigua només perquè entre la seva composició n'hi ha, un poema només és art quan es presenta sencer mai esmicolat i a punt per vendre a trossets. A més, sovint la memòria de l'escorxament d'un poema se sol presentar en immenses proses de centenars de fulls que acostumen a tenir, com ja he dit, una qualitat literària pèssima i, per tant, no són art ni de bon tros, en tot cas esperpent i encara gràcies i demanant perdó a qui es va inventar aquest gènere. Normalment, la fama d'un crític o teòric artístic és inversament proporcional al seu talent, si no és inexplicable com poden arribar a fer tan de mal a una cosa que diuen que s'estimen, jo diria que és una venjança per la seva total inutilitat com a creadors.

Els entesos us diran que han fet l'art més científic, però si l'art és sentiment, emoció, que m'expliquin com s'esmorza aquesta terrible paradoxa perquè jo no hi arribo, des de quan la ciència pot mesurar la intensitat o qualitat d'una emoció? Així, ja com a conclusió, jo demanaria (això sí, molt educadament) a tots els "científics de l'art" (talment doctors Frankenstein) que si volen destrossar res es dediquin a disseccionar granotes o, millor encara, porcs fers que així fan alguna cosa útil però que deixin tranquil l'art, que és una cosa que no es medeix amb balances ni peus de rei sinó amb la sensibilitat que manca a aquests hereus de Jack "el Destripador".

Jordi Closa Cortada

PRÍnceps i PRINCESES

Una de les coses que s'aprenen amb els anys és que un, a poc a poc, s'acostuma a usar ulleres de veure la vida. No són ulleres de vidres clars i nítids, sinó més aviat són cristalls que aporten els diferents matisos que il·luminen o enfosqueixen cada situació que se't posa pel davant.

Hi ha mestres en graduar-les a la perfecció i que són capaços de fer-nos veure diferents tons i diferents enfocaments d'una experiència de la qual, a primer cop d'ull, ja tenim una imatge preconcebuda. És el cas, per exemple, de la darrera pel·lícula "Princesas", del director basc Fernando Leon de Aranoa.

El cineasta reflecteix con ningú la vida de dues prostitutes. Les despulla, però només per dins, i les vesteix d'una saviesa i d'una qualitat vital que et fa oblidar els quatre estereotips que hom s'ha fixat d'una professió habitualment -almenys en el meu cas- desconeguda. Surts del cine havent analitzat a fons l'anima de dues prostitutes (bé, de dues dones) i passejant pel carrer Montera de Madrid (el barri xino

per excel·lència de la capital del regne) on només es veu per tot arreu princeses; cap donota de la vida.

Però vés per on que a escassos metres del carrer Montera hi ha un altre palau: el del Congrés dels Diputats (ple de prínceps, també, però de l'estil somiatruïtes). Aquests també són mestres en l'art d'enfocar ulleres, però només en una direcció: la d'oferir la seva única realitat de color blanc o de color negre. Aquí sí que no valen els matisos. Aquí la vida només és una i només pot tenir un color. I el pitjor de tot és que es pensen que la ciutadania és curta de vista i incapaç de netejar-se les ulleres de tant en tant.

Els són els prínceps del palau i els que trepitgem habitualment el carrer, imagineu-vos què són! Princeses, potser? Però bé, per sort, cadascú veu la gent del seu voltant del color que més l'agrada mirar i en la major part dels casos procura desenfocar davant les altres realitats que surten de palaus de cristall.

Montse Oliva

BATECS DEL COR

Déu, cosmos, energia, amor.... T'estimem i donem gràcies per tota la Creació i Manifestació, i per concedir-nos la Vida i l'Esperit. L'amor, comprensió, perdó, ajuda i altres béns que rebem del Cosmos és tot el bé que també nosaltres, amb bona voluntat i generositat, hem de donar als altres germans.

Jo interior: T'estimem i donem gràcies per voler acompanyar i compartir el procés d'evolució conscient, donant llum, protecció i ajuda. Ajuda per tenir una bona salut i funcionament del cos integral. Mantenir l'equilibri i harmonia amb el nostre ésser espiritual.

Amor còsmic: Als nostres estimats familiars, als amics, altres germans i tot ésser espiritual del Cos-

mos: gràcies per voler acompanyar i compartir, amb comprensió i amor, el procés d'evolució individual. Dóna llum, protecció i ajuda en les necessitats de l'ésser integral.

La ciència del jo i el camí del cor: En el llarg procés d'evolució individual les persones sentim l'impuls natural de rebre/donar amor, comprensió, perdó i ajuda. Si anem per aquests dos camins, el de la ment i els sentiments, conduirà al feliç retrobament amb la Font, el nostre origen. Estimem i donem gràcies a Déu per tot el seu amor i ajuda.

Amb amor,

Ramon i Joana

NEIX EL PRIMER NEN D'UN EMBRIÓ ADOPTAT

Gerard, així es diu el primer nen fruit d'un embrió congelat, una iniciativa pionera en el món que pretén donar sortida als milers d'embrions sobrants de tractaments que romanen congelats en els centres de reproducció assistida.

En Gerard, que va néixer a Barcelona el passat 2 de setembre, prové d'un embrió que va ser congelat fa set anys. Els seus progenitors es van sotmetre llavors a un tractament de fecundació *in vitro* del qual van néixer bessons. Però en van "sobrar" tres que es van congelar al laboratori de reproducció assistida de l'Institut Marqués de Barcelona. Fa nou mesos dos d'aquests embrions es van transferir a la mare d'en Gerard, l'Eva, una dona catalana de 41 anys, i d'aquests dos, un, el petit Gerard va evolucionar satisfactòriament.

En Gerard té, doncs, dos "germans" bessons de sang que actualment tenen set anys però que mai arribarà a conèixer ja que no viuen a Catalunya i ni potser a l'Estat Espanyol. Tampoc els pares biològics d'en Gerard el coneixeran ja que després d'acabar-se el tractament van deixar el destí dels seus embrions a mans de l'equip mèdic.

Fins ara més de 200 dones o parelles procedents de tot l'Estat i de l'estranger s'han interessat per l'adopció d'embrions, 33 de les quals s'han quedat embarassades.

El Programa d'Adopció d'Embrions és una alternativa per a parelles que han fracassat en reproducció assistida; també ho és per a les parelles que han perdut el seu fill en un accident o una malaltia; com també és una bona opció per a les dones sense parella que creuen que el seu entorn social ho acceptarà més bé que la inseminació artificial.

¿Qui pot ser candidat a aquest tractament? Qualsevol dona major d'edat que estigui en plena salut psicofísica i en edat reproductiva (moltes es descarten per l'edat). El tractament és senzill e indolor. No es requereix d'ingrés hospitalari. Es transfereixen els embrions i al cap de 14 dies es fa la prova de l'embaràs. Si surt positiva la gestació es desenvolupa amb total normalitat.

L'adopció d'embrions, ja una realitat amb la vinguda del Gerard, representa una nova manera de ser pares.

Sílvia Porta

**Pinsos
BAGÀ, s.a.**

Fàbrica i Oficines :
Plaça la Creu, s/n.
Tels. 973 47 30 11 - 973 47 30 86
Fax. 973 47 33 58
25750 TORÀ
(Lleida)

MERCERIA
PERFUMERIA
OBJECTES DE REGAL
CONSETERIA

Montserrat Solé Bonet
c/. Nou, 1 - Tel. 973 473 485
25750 TORÀ (Lleida)

TENIM UN PLA

Si bé fa uns anys els nostres pobles corrien el risc de quedar abandonats, la tendència s'ha invertit darrerament. A causa del creixement urbanístic de Guissona, els pobles que hi són més propers veuen com es construeixen noves cases i, en alguns casos, es proposen noves urbanitzacions senceres.

En uns pobles que no tenien planejament urbanístic, aquest augment de la construcció pot ser desordenat i conduir a una pèrdua d'identitat demogràfica i estètica. Sembla, però, que els Ajuntaments hi volen posar remei, elaborant uns plans urbanístics per ordenar aquest creixement.

És d'admirar l'esforç que s'està fent, des d'uns Ajuntaments petits i, sovint, amb més bona voluntat

que recursos, per portar endavant un Pla Urbanístic consensuat al màxim entre tots els habitants afectats. És per això que és molt necessària i desitjable la participació ciutadana, perquè tothom pugui dir-hi la seva i vegi recollides, en la mesura del possible, les seves inquietuds i peticions.

Possiblement seria més senzill deixar que el Pla es fes des d'un despatx de Barcelona, però difícilment s'escoltaria els afectats, en aquest cas. Cal que el creixement urbanístic dels nostres pobles respecti la seva arquitectura tradicional, i el patrimoni arquitectònic i ecològic preexistent, tot fent-lo compatible amb el progrés. Per això, tots hi estem cridats a participar.

Montse Vives

CAMINADES DE TARDOR

Caminades de tardor: Posa't a punt.

Aquesta activitat té com a objectiu donar a conèixer l'entorn natural i el patrimoni artístic de la Vall del Llobregós, alhora que es fa una activitat tan recomanable com és caminar.

Hi pot prendre part tothom qui ho desitgi, les caminades són gratuïtes i guiades per membres de l'Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà (APACT), amb recorreguts curts, de poc desnivell i d'una durada aproximada de tres a quatre hores

comptant les visites i descansos.

S'han introduït recorreguts nous, si bé es mantindran els més clàssics i de més acceptació, com Vallferosa i Castellfolit de Riubregós. A diferència de l'any passat no es dona cap avituallament, cal doncs portar-se l'esmorzar i la beguda.

En conjunt s'han programat sis caminades, a partir del proper 16 d'octubre.

Xavier Sunyer

Caminades programades:

16 d'octubre. Ruta de Castellfolit. Iniciarem les caminades amb un recorregut fàcil i sense desnivell pels Plans de Fontanet, amb sortida i arribada a Torà. Es visitarà Santa Maria de Castellfolit, el poble i el castell.

23 d'octubre. Ruta de Palouet i Talteüll. Ens desplaçarem amb vehicles fins a Palouet, on farem un curt recorregut per la guixera d'anada i tornada fins a Talteüll. Visitarem ambdós pobles.

30 d'octubre. Ruta de la Torre de Vallferosa. Ens desplaçarem amb vehicles fins al mas Clavells on farem un recorregut pel mas Marquilles, toll de l'amic i, finalment, la torre de Vallferosa.

6 de novembre. Ruta del castell de Boixadors. Ens desplaçarem amb vehicles fins a la població de Prades de la Molsosa, on farem un curt recorregut d'anada i tornada fins al Castell de Boixadors.

13 de novembre. Ruta de Vicfred. Recorregut una mica més llarg amb sortida i arribada a Torà. Visitarem el poble i el castell de Vicfred, des d'on gaudirem d'unes excel·lents vistes.

20 de novembre. Ruta de Soldevila. Ens desplaçarem amb vehicles fins el mas Soldevila, on iniciarem una caminada per la ribera del torrent de Llanera, amb anada i tornada fins al castell i església de Sant Martí de Llanera.

Hora de sortida 9.30 hores

Lloc de sortida Plaça de la Font de Torà

Més informació: <http://www.apactora.org>

info@apactora.org

Telèfons d'interès

BIOSCA		
AJUNTAMENT	973 473 241	
CONSULTORI MÈDIC	973 473 528	
ESCOLA	973 473 505	
PARRÒQUIA	973 473 082	
CALONGE		
AJUNTAMENT	938 690 409	
PARRÒQUIA	938 698 416	
CASTELLFOLLIT		
AJUNTAMENT	938 693 031	
ESCOLA	938 693 011	
PARRÒQUIA	973 524 039	
IVORRA		
AJUNTAMENT	973 524 036	
LOCAL SOCIAL	973 524 100	
PARRÒQUIA	973 524 039	
MASSOTERES		
AJUNTAMENT	973 551 426	
CONSULTORI MÈDIC	973 551 226	
PARRÒQUIA	973 500 213	
TEL.PÚBLIC	973 550 439	
LA MOLSOSA		
AJUNTAMENT	973 296 090	
PRADES TEL.PÚBLIC	973 473 037	
PARRÒQUIA	973 524 039	
PINÓS - ARDÈVOL		
AJUNTAMENT	973 473 292	
CENTRE CULTURAL	973 473 368	
ESCOLA	973 473 463	
PARRÒQUIA	973 473 010	
SANAÜJA		
AJUNTAMENT	973 476 008	
CONSULTORI MÈDIC	973 476 066	
ESCOLA	973 476 136	
FARMÀCIA	973 476 109	
GRALLERS-DIABLES	973 476 163	
PARRÒQUIA	973 476 079	
TORÀ		
AJUNTAMENT	973 473 028	
BOMBERS	973 473 380	
	/973 473 496	
CONSULTORI	973 473 333	
ESCOLA	973 473 204	
FARMÀCIA	973 473 220	
PARRÒQUIA	973 473 082	

OCTUBRE

- Dia 1 Concert instrumental a l'Església de Santa Maria de **Castellfollit de Riubregós** (19 h)
 Bàsquet: **Komak Torà** – Almacelles (16 h)
 Futbol Sala: **Torà** – Orobitg (18 h)
- Dia 2 Visita guiada a l'església romànica de **Sant Pere d'Ars** (de 10 a 14 h)
- Dia 8 Bitlles: **Torà** – Palou (16 h)
 Futbol Sala: **Massoteres** - Navés (16.30 h)
 Futbol Sala: **Castellfollit** – Pub Noctàmbul (16 h)
- Dia 9 Correllengua a **Massoteres**
 Futbol tercera regional: **Torà** – Sant Guim (16.15 h)
- Dia 12 Aplec al Santuari de l'Aguda. **Torà**
 Bàsquet: **Komak Torà** – Torrefarrera (16 h)
- Dia 15 **Castellfollit** – **Torà** – **Anfesta**: ral·li 2000 viratges (Campionat de Catalunya de ral·lis d'asfalt)
- Dia 16 Caminades de Tardor a **Torà**. Ruta de Castellfollit (9.30 h)
 Futbol tercera regional: **Torà** – Castellciutat (16 h)
 Futbol Sala: **Torà** – Belianes (18 h)
- Dia 22 Bàsquet: **Komak Torà** – Tàrrrega (16 h)
 Futbol Sala: **Massoteres** - Tremp (16.30 h)
 Futbol Sala: **Castellfollit** – Navés (16 h)
- Dia 23 Caminades de Tardor a **Torà**. Ruta de Palouet-Talteüll (9.30 h)
- Dia 29 Bitlles: **Torà** – Cervera (16 h)
 Futbol Sala: **Torà** – CEPS Belicar (18 h)
- Dia 30 Caminades de Tardor a **Torà**. Ruta de Vallferosa (9.30 h)
 Futbol tercera regional: **Torà** – Arbeca (15.45 h)
- Dia 31 Castanyada popular a **Massoteres**. Local Social

NOVEMBRE

- Dia 1 Bàsquet: **Komak Torà** – Balaguer (16 h)
- Dia 5 Futbol Sala: **Massoteres** - **Torà** (16.30 h)
 Futbol Sala: **Castellfollit** – Tremp (16 h)
- Dia 6 Caminades de Tardor a **Torà**. Ruta de Boixadors (9.30 h)
- Dia 12 Bàsquet: Komak **Torà** – Vallfogona (16 h)
 Bitlles: **Torà** – Vergós (16 h)
 Futbol Sala: **Torà** – Penelles (18 h)
- Dia 13 Caminades de Tardor a **Torà**. Ruta de Vicfred (9.30 h)
 Futbol tercera regional: **Torà** – Coll de Nargó (15.30 h)
- Dia 19 Futbol Sala: **Massoteres** - Bellpuig (16.30 h)
 Futbol Sala: **Castellfollit** – Torà (16 h)
- Dia 20 Caminades de Tardor a **Torà**. Ruta de Soldevila (9.30 h)
- Dia 26 Bàsquet: Komak **Torà** – Arteda de Segre (16 h)
 Bitlles: **Torà** – Vilanova Bellpuig (16 h)
 Futbol Sala: **Torà** – Pub Noctàmbul (18 h)
- Dia 27 Futbol tercera regional: **Torà** – Linyola (15.15 h)

HORARIS ALSINA GRAELLS

HORARIS		Km.	ITINERARI	HORARIS	
06,45	17,00		ANDORRA	11,36	21,06
07,09	17,24	9	LA SEU D'URGELL	11,06	20,36
07,15	17,30		LA SEU D'URGELL	11,00	20,30
08,18	18,33	79	PONTS	09,57	19,27
08,28	18,43		PONTS	09,47	19,17
08,44	18,59	92	SANAÜJA	09,31	19,01
08,51	19,06	98	BIOSCA	09,24	18,54
08,56	19,11	102	TORÀ	09,19	18,49
09,02	19,17	107	CASTELLFOLLIT	09,13	18,43
09,14	19,29	117	CALAF	09,01	18,31
09,48	20,03	144	IGUALADA	08,27	17,57
10,45	21,00	212	BARCELONA	07,30	17,00

La temperatura de 15 a 15

PER FERMÍ MANTECA
DADES FACILITADES PER RAMON SANTESMASSES

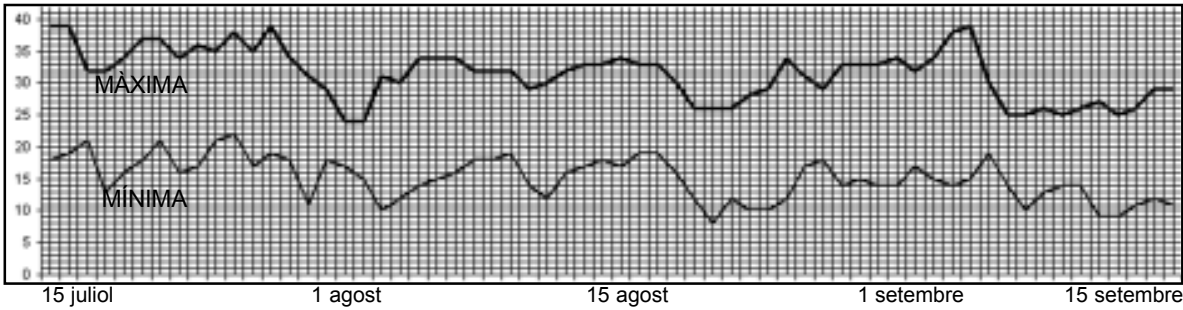

FOTO: MARIA GARGANTÉ

Rubinada sota el pont de Sanauja

LES PLUGES

2 d'agost	14	litres
10 d'agost	3	litres
11 d'agost	19	litres
17 d'agost	1	litre
18 d'agost	1	litre
21 d'agost	2	litres
6 setembre	40	litres
8 setembre	7	litres
9 setembre	1	litre
14 setembre	10	litres

MALGRAT TOT, CONTINUA LA SEQUERA

El règim de sequera que patim no s'ha vist quasi bé minvat per l'aigua que ha caigut durant l'estiu. Alguns aiguats han provocat rubinades en les torrenteres que desemboquen al Llobregós, com la que s'aprecia en la fotografia. En altres llocs de Catalunya, com ara a la costa, també la pluja ha provocat inundacions i problemes, així com alguna desgràcia personal.

Tot i que els nostres boscos i els nostres camps s'han assaonat últimament, la sequera continua, ja que l'aigua caiguda en les capçaleres dels rius a la

mntanya ha estat molt minsa i totalment insuficient perquè els embassaments recuperin els nivells que facin apagar els llums d'alarma. És de desitjar una tardor ben humida per tal de superar aquesta etapa seca que estem passant.

Pel que fa a les temperatures, s'han mantingut en els valors propis de l'època estiuenca i els pics de les màximes més elevades han estat aixó, uns pics puntuals i no sostinguts. En definitiva, un estiu suportable.

roba de casa

modes

albert

Rita Brau i Rius

Tel. 973 47 31 01 - TORÀ

FUSTERIA

BACARDIT

DE CALAF, S.L.

DECORACIÓ - CUINES - PERSIANES -
PARQUET - TREBALLS AMB LA FUSTA

Prior Farràs, 4 08280 CALAF
Tel i Fax 93 869 84 63

L'acudit del Pleixats

- Aquest quadro també l'hem de cremar...!!!
- Ai, aquest no, que és del papa!
- Bé, el deixarem perquè és el teu pare... però té una cara de capellà que espanta!

SOPA DE LLETRES

PER ANTÒNIA BALAGUER

P	R	E	X	B	E	D	J	I	L	A	F	E	R	A	F	T	I	N
A	L	Z	I	N	A	B	A	L	M	I	M	O	F	P	G	R	A	N
N	Y	E	N	O	V	R	E	L	A	J	A	L	S	D	E	M	B	E
Q	U	A	S	O	P	S	D	E	S	A	S	F	I	C	E	S	M	I
L	A	E	F	U	L	L	A	D	S	F	I	C	O	V	F	P	X	E
D	I	S	A	E	M	A	D	O	V	G	I	D	A	T	A	T	S	Q
U	E	A	S	R	S	I	E	N	U	Ç	A	S	P	O	A	F	R	N
A	P	T	E	U	S	C	O	E	S	E	D	U	N	S	D	F	T	R
E	N	A	S	O	M	E	R	R	R	A	U	S	E	S	V	C	O	M
A	S	T	O	R	T	A	A	E	S	D	M	L	S	M	A	E	A	L
T	R	E	S	A	S	D	E	H	I	O	S	E	M	E	S	A	D	T
E	A	X	V	A	Ç	R	E	N	S	E	S	I	T	O	L	I	T	A
T	A	S	I	L	B	X	E	C	U	L	A	S	Q	L	U	E	S	H
I	A	S	L	E	M	E	T	L	Ç	V	E	S	V	I	L	Q	U	I
N	A	C	N	S	A	X	M	E	S	S	E	S	T	V	A	E	Y	A
T	X	I	P	R	E	R	S	A	S	E	L	Q	U	E	L	S	R	A
L	G	T	A	D	E	B	O	N	N	O	G	U	E	R	A	I	Q	U
E	S	I	N	O	U	S	H	O	P	D	E	R	D	A	U	S	D	P
E	R	D	I	U	S	E	D	F	G	A	V	I	M	S	O	N	Y	I

Fent un tomb per la nostra terra, he vist uns arbres magnífics.
A veure si sabeu trobar-ne deu...

ENDEVINALLES

- 1.- Escolta, bufó o bufona, què hi ha al mig de Barcelona?
- 2.- Sóc rodona com un plat, però tinc el coll molt llarg.

Farmàcia
MARIA FOIX MAS

Plaça del Pati, 5 - Tel. 973 473 220
TORÀ (Lleida)

SOLUCIONS

ENDEVINALLES:
1.- La lletra «e»
2.- La paella
SOPA DE LLETRES:
alzina, ametller, figuera, ginebre, lledoner, noguera,
olivera, pi, roure, xiprer

Des d'aquest balcó obert, esperem la col·laboració d'aquelles persones que ens vulguin enviar els seus escrits literaris i els seus pensaments i records. L'equip de redacció valorarà cada un dels escrits i decidirà publicar el més adient. Moltes gràcies. Avui publiquem aquesta col·laboració des d'Ardèvol.

PASSO... TRENVINEJANT

Acudits després d'una nit de revetlla

Arrepenjat a la barra, el món és diferent. Res em preocupa.
Cigarreta fumejant i got de tub a l'altre mà. Passo...
No sé quant val un dòlar, ni el preu de la benzina;
cap preu del mercat o si la borsa baixa.
De quantes hores treballo, ni les que deixo de viure.
Res de televisió ni d'històries amb romanços de mai acabar.
Amb treballs quin polític mana; i menys sé què farà demà.
Quan es tenen raons els veïns, mai posar-hi cullerada;
quan les raons a casa, procurar arreglar.
Cada vegada més, la gent assentada treballa;
i després gimnàstica per no fer cul tan gros.
Un ordinador per a cada "currant". - Tot controlat!
Em sento un bon xic marejat.
- No t'enfils que cauràs! -No fumis que et perjudica!
- No beguis que et poden fer bufar!
Tot són normatives i prohibicions.
Et denunciem per un pinyol d'oliva,
i per no portar el cinturó de seguretat.
Si corres ets perillós; si a poc a poc et poden despatxar.
Quan plou perquè plou, quan no ho fa perquè no ho fa.
Sembla que a ningú res li està bé, i a tot posar-hi mà.
Tothom vol manar. Qui no pot, almenys criticar.
Si tens diners: -A qui els deus haver robat?
Si no en tens: -Ai pobre desgraciat!
Si ets savi, molts maldecaps; si ruc, només et cal llaurar.
Qui ho té tot no sap viure; qui res té... tampoc en sap.
Prohibit avançar, prohibit passar. Doncs jo passo... i passo!.
Em trobaria millor dormint a la palla,
que manejar aquest maleït ordinador;
em treuria la ressaca de sobre
que no em permet les paraules fer rimar.
Potser he begut massa; o el sol al cap se m'ha ficat.
-Porta'm un altre cubata, Pep!

Ramon Palou

QUANT COSTA UNA PRESÓ?

ALBERT BRAU I BAGÀ

Aquests darrers mesos les nostres comarques han estat notícia perquè la conselleria de Justícia del Govern de la Generalitat va intentar un sondeig per construir una presó nova a Estaràs (Segarra) -per cert ben lluny d'on es fabrica el material humà que és carn d'entre reixes-, refusada amb vehemència, i després a Tàrraga (Urgell), que sembla que ha acceptat tenir a les portes de casa seva aquesta unitat penitenciària. Amb aquesta adjudicació sembla que a la capital de l'Urgell li hagi caigut una primitiva multimilionària o una benedicció celestial de primera línia. O totes dues coses alhora.

Déu me'n guard de considerar que Estaràs s'ha equivocat i que Tàrraga ha fet diana. Perquè més enllà i més ençà de la ubicació on sigui d'una nova presó, el que m'interessa avui és la reflexió serena sobre la necessitat de construir més presons. ¿Per què puja sense parar la població reclusa? ¿Què fem tots plegats per evitar-ho?

¿Què és més important, gastar-nos els diners omplint el territori de recintes tancats, i oberts a tota MENA de degradació humana, o bé destinar aquests mateixos recursos econòmics a prevenir les causes que provoquen aquesta situació?

Si la població reclusa creix sense parar fins al punt que les presons esdevenen insuficients i se n'hagin de construir de noves, de qui és la culpa? ¿No serà que la nostra societat està malalta i genera unes patologies que no tenen medicació efectiva i que només sabem combatre eixamplant els recintes penitenciaris? ¿És que una presó és un espai de reinserció, com deuria, o bé un brou de cultiu que agreuja la condició del reclus? Quan un individu surt de la garjola, és millor persona que abans d'entrar-hi? ¿Per què pagar un preu tan alt per una teràpia que sempre és negativa? ¿Quants diners costa aixecar una presó? ¿Quants en costa mantenir-la? Tireu llarg i no us equivocareu. Tireu més llarg i encara us

equivocareu menys. ¿Què no podria fer-se amb aquest capital tan mal gastat? ¿Potser és una utopia (concepció d'un ideal irrealitzable, segons el diccionari) confiar que algun dia no hi hagi presons o se'n necessitin ben poques? Hem de pensar que el món tira endavant i progressa gràcies que moltes fites que en principi foren titllades d'utòpiques, al final esdevingueren una realitat incontestable.

¿És una utopia, repeteixo, esperar que molts dels diners que costa a la societat el sistema repressiu actual podrien destinar-se a prevenir la delinqüència? ¿No fóra millor que en lloc de construir presons ens dediquéssim a construir un sistema social més just que evités la marginació, la ignorància, les violències de tota mena i la inseguretat ciutadana? Estalviaríem diners per una banda i per l'altra guanyaríem en tranquil·litat i benestar. I no hauríem de sortir al carrer

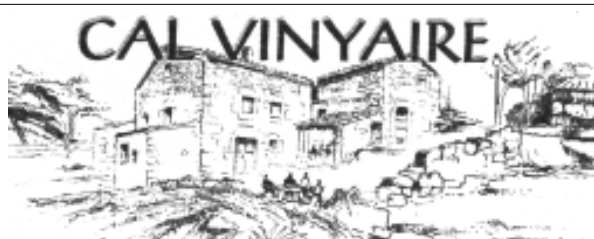
amb pancartes a manifestar-nos en «contra» d'allò que ens volen imposar des d'un despatx urbà, que sovint està a la inòpia de la realitat del que passa a la perifèria.

Quina cosa més maca no fóra que en lloc d'obrir presons noves se'n poguessin tancar algunes de les que hi ha. Això voldria dir que hem traspassat l'adolescència i ens hem convertit en una societat adulta, madura i que situa els valors en el lloc que els correspon. I si és veritat allò que diu que «no sols de pa viu l'home» també podem aspirar que «no sols de presons es nodreix el benestar de la societat». Quina sensació tindríeu si un bon dia al matí en obrir el diari poguéssiu llegir en primera plana aquesta notícia «La Generalitat ha decidit tancar la presó X per manca de presidaris». Si algun dia s'arribés a publicar això, encara que nosaltres ja no hi siguem, voldrà dir que s'ha arribat a la majoria d'edat i que es podrà anar per la vida amb la satisfacció dels deures complerts.

**Quan un individu surt de la garjola,
és millor persona que abans
d'entrar-hi? ¿Per què pagar un
preu tan alt per una teràpia que
sempre és negativa?**

ALLOTJAMENT RURAL INDEPENDENT

- Masia amb capacitat per a 9 persones
- Llar de foc
- Banyera d'hidromassatge
- Calefacció central
- Televisió i fil musical a totes les habitacions
- Barbacoa
- Piscina pròpia a 1,4 Km.

**Un tranquil
lloc d'encant rural**

AGROTURISME 25752 Lloberola (Biosca) - Lleida (Spain)

Tel. 973 296 180 - 627 004 408 - 637 990 322 www.calvinaire.turismerural.com

ROS
autoescola

tel. 973 551 011
973 460 164
973 462 028

FUNERÀRIA DE TORÀ
i COMARCA

J. TORNÉ

Servei permanent 24 h
973 390 862

SERVEI PER A PARTICULARS I
PER A TOTES LES COMPANYIES
D'ASSEGURANCES

REPRESENTANT:
JAUME TARRUELLA I SOLÉ
PLAÇA DE LA FONT, 10 - TORÀ
TEL. 973 473 423

PEIX FRESC / CONGELAT

PLAÇA DEL VALL, 10
25750 TORÀ LLEIDA
TEL. 473481

VILAMAR, S.C.R. - NIF. G-25362427

RESOL

SOLSONA

C/ Sant Nicolau, 4
Tel. 973.48 04 02
revelatges@fotoresol.com

- Reportatges professionals FOTO-VIDEO - DVD.
Demaneu-nos pressupost sense compromís.
- Revelatge de les teves fotografies DIGITALS i
analògiques en 1 HORA.
- Tot tipus de serveis fotogràfics i digitals.

FUSTA, ALUMINI I P. V. C.

Badia

Avgda. Solsona, 17
Tel. 973473181
25750 - TORÀ

**TALLER
MECÀNIC**

R. R.

REPARACIÓ I VENDA DE

- COTXES • MOTOS • BICICLETES
- MOTOSERRES • BOMBES D'AIGUA

Carrer Eras, 19

☎ (973) 47 33 27

25750 TORÀ (Lleida)

T Hostal - Bar
TRÈBOL

Ctra. d'Andorra, s/n.
Tel. 973 473 325
25750 TORÀ (Lleida)

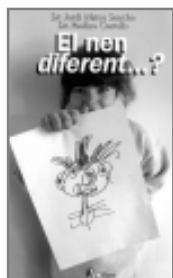
PINTURA
I DECORACIÓ
TÀPIES

PINTURA INTERIOR I EXTERIOR, COL·LOCACIÓ DE PARQUET,
FRISO, PAPER, PANELS DE FUSTA.
RESTAURACIÓ DE MOBLES, PORTES, PERSIANES, LÀMPADES.

c/ Sant Jaume, nº 2 TORÀ Tel. 973473303

Selecció bibliogràfica de la Biblioteca Municipal Sant Jordi de Torà

MONTSE GRAELLS

J. Mateu Sancho, P. Castells. **El nen diferent ...?**

Barcelona. Pòrtic. 2003

Aquest llibre pretén donar unes pautes davant diversos comportaments que té el col·lectiu infantil que molts anomenaran diferent encara que sigui dins la normalitat. Un fet diferent que pot arribar a marginar l'infant. El llibre, que tracta temes com el nen poruc, el nen amb tics, el nen amb malsons... vol ajudar que compreguem més bé els nostres fills.

Els autors, doctors en pediatria i psiquiatria infantil amb una experiència professional de molts anys, amb el seu llibre pretenen ajudar pares, mestres i educadors en la seva relació amb els infants.

Gemma Lienas. **L'aventura de l'asteroide destructor.**

Barcelona. Empúries. 2003

L'Emi i el Max se'n van amb la Serena a Xile per fer un reportatge sobre els asteroides des del desert d'Atacama.

Mentre contemplen bocabadats l'espectacle de les galàxies, estrelles i asteroides davant les pantalles gegants de l'Observatori Alma, es disparen les alarmes. L'asteroide 2002NT14 acaba de variar la seva trajectòria. Pot col·lidir contra la Terra? I si ho fa, on caurà? Però, quina relació hi ha entre l'asteroide destructor i la selva amazònica?

Novel·la d'aventures per als lectors més joves.

Emma Aixalà. **La Quinta del biberó. Els anys perduts.**

Barcelona. Proa. 2004

Durant la Guerra Civil Espanyola, l'exèrcit de la República va anar incorporant soldats de lleves cada vegada més joves per lluitar contra les tropes del general Franco. L'abril de 1938 va ser el torn d'uns joveníssims Josep Maria Ballarín i Josep Benet, per citar persones reconegudes, al costat d'altres milers de nois anònims d'arreu de Catalunya. Tenien disset i divuit anys quan van entrar de cop en una realitat terrible, la de la guerra, a la qual molts no van sobreviure.

L'autora, la periodista Emma Aixalà, ha reunit el testimoni de tretze excombatents d'aquesta generació coneguda com "*la quinta del biberó*". Vivències dures i difícils que els llibres d'història no recullen, i que hi són explicades amb intensitat i emoció.

Frances Itani. **Sordesa.**

Barcelona. Proa. 2004

La protagonista, Grania O'Neil, filla d'una família irlandesa emigrada al Canadà a finals del segle XIX, queda sorda als cinc anys, després de passar l'escarlatina. La sordesa l'aparta, de sobte, d'un món que tot just començava a obrir-se al seu davant. Només amb l'ajuda de l'àvia, la nena aconsegueix superar les pors i l'aïllament.

Es fa gran, aprèn el llenguatge dels signes i entra a treballar d'infermera en un hospital. Allà coneix en Jim, amb qui l'unirà un estret llenguatge emocional. Però la Primera Guerra Mundial irromp en les seves vides i en Jim és cridat per l'exèrcit.

Novel·la emotiva i sorprenent.

COTO DE CAÇA INTENSIVA

ENCONILLS

RAMON PORTA

Telf.: 973 473 323 - Mòbil 636 95 08 08

LES CUINERES DEL LLOBREGÓS

TEXT: MARIA MORROS
FOTO: ANTONI FERRER

Avui presentem una recepta de la Sra Rosa Canals i Freixas de Cal Ramellà de Torà. La Rosa, a més de cuinar per a la família, fa extensiva aquesta feina que tant li agrada a la Residència d'Avis de Torà de la qual n'és cuinera. El seu interès per la cuina li ve donat molt especialment per la seva mare Isabel i per la seva tieta Maria, filles de Cal Ribera d'Anfesta. La Isabel i la Maria van ser un bon exemple de les dots culinàries que caracteritzen les mestresses d'aquest petit indret de la Vall del Llobregós.

Amb la Rosa vam compartir moments entranyables

de la infantesa i joventut. Un d'aquests moments era, precisament, "gastronòmic". Cada hivern, quan a casa seva (Cal Miquel del Xic de Castellfollit) mataven el porc, jo hi anava a dinar i el mateix feia la Rosa quan mataven el porc a casa meua. Recordo gratament el boníssim arròs amb costella que preparava la seva mare i que era el plat que precedia a una diversitat de menges pròpies del dia.

La Rosa ha obtingut un segon premi en un Concurs Gastronòmic de la vila de Calaf amb una de les seves especialitats: la crema de taronja.

ARRÒS AMB COSTELLA DE PORC

Dificultat: fàcil

Temps: 1 hora

Ingredients per a 4 persones:

3 costelles de porc	1 pebrot verd
1 gra d'all i 1 ceba	Oli d'oliva verge extra
1 copa d'un bon conyac	250 g d'arròs
2 tomàquets	3 vasos d'aigua
Julivert	

Preparació:

Es fregeix la costella de porc tallada ben petita. Quan està ben fregida es treu la costella de la cassola i amb el mateix oli s'hi fa un sofregit. Hi tirem la ceba fina i el pebrot tallat en trossets ben petits. Quan està tot cuit hi tirem la picada d'all i julivert i el conyac. Hi afegirem la costella, l'arròs i l'aigua i ho deixarem coure durant 20 minuts.

Bon profit!!!

*Per Sant LLuc, mata el porc i tapa el cup.
De l'avar i del porc, cap profit fins que és mort.*

DISTRIBUÏDOR DE:
ROCALLA, S.A.

CIMENTS - RAJOLS
CERÀMICA - GRES
ARTICLES SANEJAMENT

Avgda. de Solsona, 18
Fax - Tel. 973 47 31 25
25750 TORÀ

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

Cpells

Avgda. de la Generalitat, 8
Tel. 973 55 02 02
25210 GUISSONA

BROKER FONTANET S.L.

CORREDORIA D'ASSEGURANCES
ASSESSORIA FISCAL, LABORAL
COMPTABLE, EMPRESARIAL
JURÍDICA I INMOBILIÀRIA

Avgda. de la Generalitat, 3
25200 MOLLELLA (Lleida)
tel. 973 712 233 • fax. 973 712 129

•
Carrer Indústria, 7
25500 LA POBLA DE SEGUÏ
tel. 973 68 05 04 • fax. 973 68 05 04

•
Passeig Caputxins, 1, 1r. 1a.
43500 VALLS (Tarragona)
tel. 977 61 36 00 • fax. 977 60 35 03

FUTBOL SALA A SANAÜJA

Les nits del divendres d'aquest estiu han estat força animades a Sanaüja. La raó: l'organització d'un campionat de futbol sala a la recent estrenada pista poliesportiva, amb la participació d'equips íntegrament locals i de diverses edats. Això ha fet que la zona de bar de les piscines, s'omplís de gom a gom cada divendres per a presenciar la competició i passar una bona estona a la fresca. Una bona iniciativa que ha afegit una alternativa d'oci a les nits d'estiu sanaüjenques. *Maria Garganté*

FOTOS: RAMON CODINA

Telf. i Fax 973 473103 TORÀ
assegrau@agentes.winterthur.es
agentes.winterthur.es/d.grau

CEREALS I LLAVORS TORRA, S.L.

C/ Palauet, s/n
 25758 TORÀ (Lleida)

Tel. 973 473 433 - 973 473 372
 Fax. 973 473 572

FUTBOL AMISTÓS DE FESTA MAJOR

FOTO: FERMÍ MANTECA

És tradicional que, durant l'estiu i amb motiu de celebrar-se la Festa Major, en molts pobles es practiqui un dels esports més competitius i animats: el futbol. Moltes vegades és la rivalitat entre solters i casats del mateix municipi que ofereix una bona distracció enmig de la festa.

En el cas d'Ivorra, durant la Festa Major del passat mes d'agost, va ser l'equip local que va rebre l'equip de Castellfollit de Riubregós i van oferir un bon espectacle en la pista poliesportiva de la població.

No cal dir que la superioritat de l'equip visitant es

va deixar sentir, ja que el fet d'estar federats, d'entrenar i de jugar regularment pesa molt a l'hora d'enfrontar-se a un grup de persones que juguen pocs cops a l'any i amb el porter (Ramon) lesionat. És per això que no va estranyar la golejada (0-11) dels de Castellfollit. Cal esmentar, però, el bon ambient, el respecte i el joc net d'ambdues formacions.

Pel que fa a l'equip d'Ivorra, enguany estrenava un nou equipament proporcionat per l'empresa Consmet, de l'Ivorra Gaspar Golanó, resident a Barcelona.

CÓS SANT GIL

FOTO: XAVIER SUNYER

Activitat organitzada per l'APACT i subvencionada pel Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana. Hi van participar 104 corredors.

Guanyadors del Cós de Sant Gil 2005

- Pre-benjamí femení:
Júlia Marco
- Pre-benjamí masculí:
Jordi Nadal
- Benjamí femení:
Paula Querol
- Benjamí masculí:
Kevin Garcia
- Aleví femení:
Laura Torrecassana
- Aleví masculí:
Francesc X. Miramunt
- Infantil femení:
Mireia Brau
- Infantil masculí:
Enric Muzas
- Open masculí:
Joan Josep Tàpies

BITLLES

Les bitlles estrenen patrocinador

El Club de Bitlles Torà ha rebut per a la propera temporada el suport de l'empresa *Inter Salut*, empresa lleidatana dedicada a oferir serveis d'assistència i ajut a domicili i hospitals.

Amb motiu de la tirada de bitlles celebrada durant la Festa Major, en la qual hi van prendre part set equips, es va estrenar la nova samarreta amb el logo publicitari del nou patrocinador.

FOTOS: XAVIER SUNYER

TIR AL PLAT

Dintre dels actes de la festa major de Torà el Club de Tir ha organitzat dues tirades de la modalitat fosa olímpica, una exclusivament per als socis de l'entitat i altra oberta a tots els federats. La tirada social ha estat guanyada pel gissonenc Francesc Casoliva.

Pel que fa a la tirada general hi prengueren part 52 esportistes. Josep Garcia Coto, de Puigcerdà, es va imposar al trencar tots 25 plats. El segon lloc va ser per a Josep Maria Carrera, de Manresa (24 + 25 plats), mentre que Joan Manel Corrales, de Barcelona (24 + 24 plats), va ocupar el tercer lloc.

JORNADA DE BÀSQUET

El Club de Bàsquet de Torà va organitzar el 4 de setembre una jornada dedicada a divulgar l'esport de la cistella entre el jovent. Durant el matí es van celebrar una sèrie de partits, no competitius, en els quals van participar bona part de la quitxalla del poble que van rebre diplomes i llauminadures en acabar.

A la tarda es van organitzar activitats amb caire competitiu, com el campionat 3x3 que va guanyar l'equip format per Jordi Argerich, Marc Coberó i Jordi

Muntada. El concurs de triples se'l va adjudicar Jordi Torres, mentre que el d'esmatxades el va guanyar Jordi Castellana.

Enguany el club tindrà equip federat a la lliga territorial provincial, el *KOMAK Torà*. El passat 17 de setembre es va presentar a l'afecció amb un amistós contra el Juneda.

Les empreses VILAMÚ SA i KOMAK equipen la plantilla. Els partits es jugaran al pavelló els dissabtes.

FUTBOL SALA A L'ESTIU

La XVII edició del Campionat de Futbol Sala Vila de Torà ha estat novament un èxit i cal felicitar l'entitat organitzadora, el Club de Futbol Sala, per l'excel·lent desenvolupament del campionat, per la gran assistència de públic en cada encontre i per l'esportivitat que han fet palesa els equips que hi han pres part.

El torneig va finalitzar amb la victòria de Leds C-4 S.A. davant Pinsos Bagà S.A. per 4 gols a 3, en una final que va omplir el pavelló. L'emoció del resultat es va mantenir fins als darrers minuts, motiu pel qual es va viure un partit vibrant.

Molta expectació va tenir també el tradicional partit de casades contra solteres que es juga cada any com a complement del campionat. Les casades

Premis XVIIè Campionat de Futbol Sala Vila de Torà

1er Classificat: Leds C-4 S.A.
2on classificat: Pinsos Bagà S.A.
3er classificat: Restaurant Gòtic
Màxim golejador: Gerard Fustagueres
Porter menys golejat: Xavier Cases
Equip més esportiu: Veterans

van fer suar de valent les solteres, que es van imposar amb un solitari gol aconseguit durant els inicis de la primera part.

Durant el transcurs d'un sopar i ball popular celebrat a les piscines municipals es van entregar els trofeus cedits per l'Ecxm. Ajuntament de Torà.

El futbol femení també està present cada any en els campionats d'estiu.

FOTOS: XAVIER SUNER

Durant els partits es van viure moments de gran emoció, que van ser compartits i corejats pel nombrós públic assistent.

JOLONCH MATILLAS, C.B.
CENTRE COMERCIAL

C/ Eres, 14
25750 Torà (Lleida)
Telf. 973473217

CLÍNICA DENTAL
TORÀ

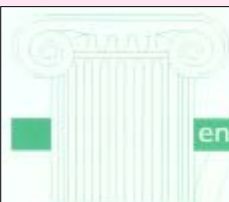

ADULTS - NENS
TOTES LES ESPECIALITATS

CHRISTIAN TAYEDA LEMA
Professor de la Universitat de Barcelona

De dilluns a divendres de 10 a 13 h. i de 16 a 20 h
Dissabtes, de 10 a 13 h

Dr. Maluqué, 1, 1er. 1a.
Telèfon 973 473 527
25750 TORÀ

enguixats i decoració

FRANCO, s.l.

Disseny i muntatges en:

- * cornises
- * plafons
- * batacons i sostres desmuntables

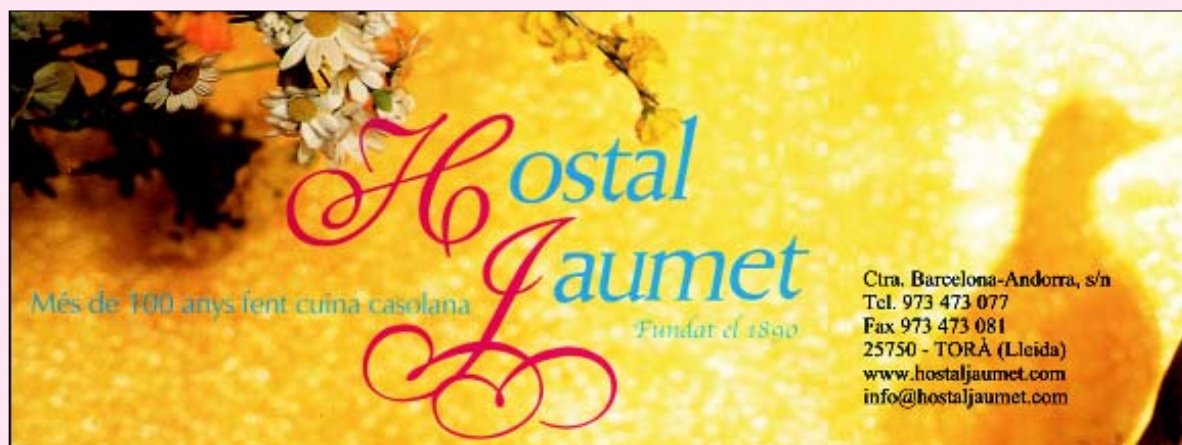
c/. Baix, 17, 2n. • 25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 34 35 • Tel. Mòbil 617 283 849

Ctra. d'Andorra, 14
25750 TORÀ (Lleida)
Tel. 973 47 30 61
Fax. 973 47 34 36

MARBRES, GRANITS, LLARS DE FOC, LÀPIDES., MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ, MOBILIARI PER A LA CUINA I BANY, MAQUINÀRIA, PINTURES, MUNTATGE DE PLADUR, ELECTRODOMÈSTICS

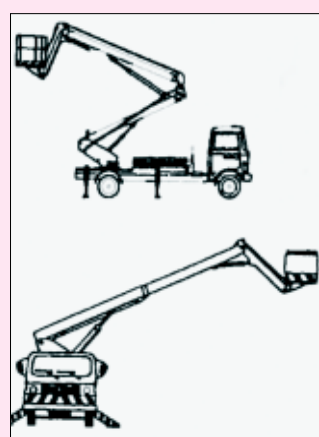

Hostal Jaumet

Més de 100 anys fent cuina casolana

Fundat el 1890

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel. 973 473 077
Fax 973 473 081
25750 - TORÀ (Lleida)
www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com

Electroinstal·lacions

JOAN MASANÉS BERTRAN

ELECTRICITAT, FONTANERIA, CALEFACCIÓ
SERVEI I LLOGUER CAMIÓ AMB PLATAFORMA AÈRIA

Plaça del Vall, 34. 25750 Torà

TEL-FAX: 973473200 mòbil 670881610

TALLER TORANÈS

ANTONI FERRER

REPARACIÓ GENERAL
GRUA PERMANENT

Castrol

Taller TORANÈS

J.A. FERRER

REPARACIÓ GENERAL
SERVEI DE GRUA PERMANENT
SERVEI DE TAXI
Ctra. Seu d'Urgell
25750 Torà (Lleida)

Telf. 973 473 080 Mòbil 607559909